BAĞIMSIZLIK
DEMOKRASİ
SOSYALİZM
İÇİN

YÜRÜYÜŞ

HAFTALIK SIYASİ HABER VE YORUM DERGİSİ SAYI: 175-15 AĞUSTOS 1978 FİYATI 5 TL

DİSK ÖREN TOPLANTISININ İÇYÜZÜ

TİP MERKEZ YÖNETİM KURULU

DEMOKRATİK HAK VE ÖZGÜRLÜKLERİN KULLANILMASINDAN ÖDÜN VERİLEMEZ

MADEN-İŞ YÖNETİCİLERİ SENDİKAYI HANÇERLİYOR

YÜRÜYÜŞ İSTANBUL VE KAYSERİ BÜROLARI

Maden-İş sendikasının genel kurulundaki anti-demokratik tutum YÜRÜYÜŞ'ün 128. sayısında değerlendirilmişti. Tabanın söz ve karar sahibi olması ilkesini hiç dillerinden düşürmeyen Maden-İş yöneticileri, kongrenin 76 delegesinden 36'sını sendikanın ücretli kadroları arasından atanuşlardı. İşçilerin seçme hakkı olan az sayıda delegenin de bir kısmı anti-demokratik tüzüğe dayanılarak sudan gerekçelerle iptal edilmişti.

Kongre'den bu yana geçen bir yıl içinde anti-demokratik uygulamalar artarak sürdü. Yüksek maaşlı Maden-İş yöneticileri akıl almaz ölçüde anti-demokratik olan tüzüğü de yeterli bulmadılar. Tüzüğün bu maddelerinin yetmediği durumlarda her türlü uygulamayı denediler. "Toplumsal ilerlemeye" ve "işçi sınıfının utkan geleneğine" bağlılıklarını her fırsatta tekrarlayan Kemal Türkler ve ekibi sendikanın en bilinçli, sınıf mücadelesinin deneylerinde pişmiş en militan üyelerini sendikadan ihraç ettiler. İşverenlerle anlaşarak işten attırmaya kadar varan uygulamaları utanmadan sürdürdüler. Şubeleri feshederek, seçilmiş temsilcileri görevden alarak ayakta kalmaya çalıştılar.

TEK ADAYLA SEÇİM YAPMAK KURUMLAŞTIRILIYOR

Maden-İş bölge temsilcilik seçimlerinin merkezin adanu olan tek bir adayla yapılması ve böylece durumun garantiye alınması sürekli bir uygulama haline getirildi.

Geçen hafta yapılan iki bölge konseyi toplantısı bu tutumun sadece iki yeni örneği oldu. DİSK'e bağlı bütün sendika yöneticileriyle birlikte Maden-İş yöneticilerinin de ÖREN'deki Genel-İş dinlenme tesislerinde toplantı yaptığı ve oybirliğiyle tasfiyeciliğe karşı karar aldıkları günlerde Kayseri'deki 20. ve Kartal'daki 4. Bölge konseyleri bölge temsilcilerini seçmek için toplanıyordu.

KARTAL'DA İŞÇİ SINIFI HAREKETİ HANÇERLENİYOR

YÜRÜYÜŞ geçen haftalarda Kartal'da faşistlerin yönelttikleri saldırıları ve bu arada Maden-İş Bölge binasının bombalandığını yazdı. Sendikaya kimin sahip çıktığını da bütün Kartal'lılar biliyor.

Maden-İş 4. Bölge Konseyi böyle bir ortamda 6 Ağustos Pazar günü toplandı. Yeni bölge başkanının seçileceği toplantıdan önce süresi içinde adaylık için üç başvuru yapıldı.

Konseyin yapılmasınaiki gün kala adaylardan ikisi genel yönetim kurulunca veto edildi. Bir önceki konseyde muhalefetin gücünü gören ve durumu zor kurtaran yönetim bu sefer tedbiri önceden almayı tercih etmişti. Parsan Fabrikası Baştemsilcisi Nusret Uzel ile kısa özgeçmişini YÜRÜYÜŞ'ün evvelki sayısında okuduğumuz Osman Aslanbay'ın adaylığı Genel Yönetim Kurulunca onaylanmayınca, Genel Merkezin adayı, Adem Karabaş tek aday kaldı.

Osman Aslanbay'a gönderilen resmi yazıda "Anatüzüğün gerektirdiği sertifikanızın olmaması nedeni ile" adaylığının reddedildiği bildirildi. 15 yıldan beri Maden-İş üyesi olan Osman Aslanbay, bugüne kadar genel kurul delegeliği, lokal temsilciliği, bölge başkanvekilliği görevlerinde bulunmuş, DİSK'in kurucu delegeliğini yapmış bir işçidir. Seydişehir'de Maden-İş Sendikasının 15. bölge temsilciliğini kurduğu ve bu görevi 8 ay süreyle yürüttüğü için faşistler tarafından saldırılara

miş bir sosyalisttir. Bütün bu görevleri yapmıştır ama, 4. Bölge temsilciliğine aday olma hakkını gene de kazanamamıştır. Genel Yönetim Kurulunun görüşu budur.

Tornacı Osman Aslanbay Türkiye İşçi Partisi'nin kurucu üyelerindendir. 1971 öncesinde de TİP üyesi idi. Maden-İş merkez yöneticileri için bu gerekli red sebebi sayılır. Gerisi boş laf.

ANTİ-DEMOKRATİK UYGULAMALAR SENDİKAL BİRLİĞİ PARÇALAR

Sendikal demokrasinin hiçe sayıldığı bu tutumu hiçbir nedenle izah etmek mümkün değildir. Bu tür davranışlar sendikayı parçalamaktan başka sonuç doğurmaz. İşçileri Maden-İş'in imzaladığı geri sözleşmelere rağmen sendikada tutmak için mücadele eden Osman Aslanbay, Nusret Uzel gibi bilinçli, önder işçilere karşı takınılan bu tutum cevabını bölge işçilerinden alnuştır. 465 delegeyle toplanması gereken konseyden önce verilen red kararları yalnızca iki çevreyi memnun etmiştir: Patronları ve maocu bozkurtları. Maocu bozguncular yönetimin kararından yararlanarak muhalefet adına sahte bildiriler dağıtmışlardır. Maden-İş'in bilinçli üyeleri bir açıklama yaparak bütün işçileri konseye katılmaya, maocuların ve yönetimin hesaplarını boşa çıkarınak için boş oy vermeye çalışmışlardır.

Adaylığı reddedilenlerin çabalarına rağmen bu şartlar altında konseye 465 delegeden ancak 262'si katıldı.

Süleyman Üstün'ün divan başkanlığına getirildiği konseyde delegeler yönetimin anti-demokratik tutumunu protesto eden konuşmalar yaptılar. Adaylığı reddedilen Aslanbay konuşmasının sonunda anti-demokratık tutumu protesto için merkezin tek aday bıraktığı Karabaş'a oy verilmemesini istedi. Divan Başkanı eski hoca Süleyman Üstün bütün ustalığını seçimlere geçerken gösterdi. Aslanbay'ın beyaz oy verme çağrısının anlamsız olduğunu, çünkü tek aday olan Karabaş'ın 5 oy bile alsa seçilmiş sayılacağı keşfini anlattı. Konseye katılan 262 delegeden 103'ü salonu terkederek eski hoca Üstün'ün keşfini protesto etti. 465 delegesi olan konseyde toplam 115 oy alan Karabaş, Bölge Temsilcisi olarak ilan edildi.

SEÇİMLERİN ÖNCESİ: İKİYÜZLÜLÜĞÜN BU KADARI AZ GÖRÜLÜR

Arçelik Lokal temsilcisi Ali Bikim'in konuşmasının son sözleri gerçekten öğretici: "Kardeşlerim, demokrasi mücadelesi anti-demokratik uygulamalara karşı mücadeleyi de içerir. Biz işçiler anti-demokratik bulduğumuz için giriştiğimiz DGM direnişinde olduğu gibi, Faşizme İhtar Eylemi'nde olduğu gibi, bu anti-demokratik duruma da karşı çıkmak zorundayız. Sendikamızın geleceği açısından karşı çıkmak zorundayız. Sendika içi demokrasiyi sağlamak için karşı çıkmak zorundayız."

Delegelerden söz alanlar Osman Aslanbay'ın adaylığının reddedilmesini protesto eden konuşmalar yaparlarken seçimlere yakın "sahibinin sesi" bir konuşma yapılır. Bir delege TİP'in işçi sınıfı partisi olamayacağını anlatmak için ter dökmektedir. Salondaki bütün işçiler ayağa kalkarak protestoya başlayınca divan "sahibinin sesinin" konuşmasını keser ve kürsüden indirir. "Divanın yetkisine dayanarak konuşmacının sözlerinin geri almdığı" açıklanır. Eski hoca Süleyman Üstün gene ustalığını kullanmıştır. Nasılsa 5 oy bile alsa seçilecek olan Karabaş'ın kazasız belasız bölge temsilcisi yapılması için herşey mübahtır. Usulen yapılacak bir seçimden önce hır çıkmaması için başkasının sözlerini geri almak insanlara bölge temsilciliği kazandırırken çok şey de kaybettirir. Eski hocanın da unuttuğu budur.

MADEN-İŞ KAYSERİ XX. BÖLGE TEMSİLCİLİĞİ SEÇİMİ DE TEK ADAYLA YAPILDI

Maden-İş tek adayla seçime gitmenin ve merkezin adayına evet-hayır oylaması yaptırmanın bir yolunu her kongrede buluyor. Evet-hayır oyunu zararsız bir oyun. Kartal Bölgesinde eski hoca Süleyman Üstün'ün söylediği gibi beş oy da çıksa seçim tamamlanmış oluyor. Kayseri'de de sonucun değişmeyeceği bir seçim yapıldı. Tek adayla seçim yapılmasını bilinçli işçiler demokratik bulmadılar. 62 delegesi olan bölge konseyinde merkezin adayı Hasan Yalçın sonuç değişmeyeceği için verilen oylarla birlikte ancak 42 oy alabildi.

Muhalefetin adayı Bektaş Canbek'in adaylığı Merkezce iptal edildi. Bektaş Canbek'in adaylığını iptal için de bir gerekçe bulunmuştu: Canbek adaylık başvurusunu telgrafla yapmış.

Bektaş Canbek konseyde yaptığı konuşmada bu anti-demokratik red kararını anlattı. "Adaylık için başvurduğunda Bölge Temsilciai Hasan Yalçın'ın kendisini İGD'li çapulcularla tebdit ettirdiğini" açıkladı.

Maden-İş yöneticilerinin pasif ve tutarsız politikalarından ve sendikal görevler hariç her türlü işle uğraşmalarından dolayı bölgede faşist sendikaların boy attığını anlatan Canbek'e temsilci Hasan Yalçın'ın sataşmalarına cevap verme hakkı Divan Başkanı Ekrem Aydın'ca tanınmadı.

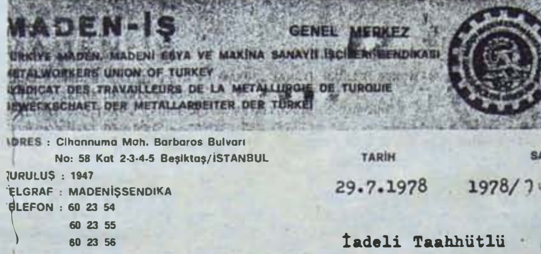
SENDİKALARIN GÖREVİ NE?

Sendikal harekete bulaştırılan bir sapma Maden-İş'in Kayseri Bölge konseyinde de açıkça sergilendi. Genel Merkez'e bağlılığı tartışma götürmeyen, ama sendika yöneticiliği çok tartışılır bölge temsilcisi Hasan Yalçın'ın teksir edilerek delegelere de dağıtılan 6 sayfalık konuşmasında, sendikal harekete, temsilcisi bulunduğu sendikaya, bölgedeki işçi hareketlerine ilişkin tek bir satır yok. Konuşma bir yerlerden aktarılmış ve ardarda dizilmiş paragraflarla "ulusal kurtuluş mücadelelerinin emperyalizme karşı kazandığı utkulardan", "kapitalist dünya halklarının ilgisi sosyalist ülkeleri dünya halkları için bir ilgi merkezi haline getiriyor" gibi vecizelere kadar uzanıyor: Güney Afrika, Zimbabve, Namibya, Çin Komünist Partisi. Altı sayfalık konuşmada ne ararsanız var. Kayseri'de işçi sınıfının, ilericilerin ve sosyalistlerin yürüttüğü mücadele hariç.

Teksir edilen 22 sayfalık çalışma raporunun son bir buçuk sayfasına kadar açış konuşmasının genişletilmişi. Son birbuçuk sayfada da sendikanın Kayseri'de yapamadıkları anlatılıyor. Yirmi buçuk sayfa rasgele herşeyden sözediyor. En çok da UDC'den. UDC'ye yeni boyutlar kazandırması bakımından kısa bir örnek:

"En mükemmel şekliyle bir Ulusal Demokratik Cephe, işçi sınıfı ve diğer halk kesimlerini temsil eden siyasi partiler arasında ve bunların ortak iktidarına yönelik bir program etrafında kurdukları ortak bir birliktir. Bugün ülkemizde böyle bir UDC yoktur. Mevcut koşullar bunu sağlama durumunda değildir." Sonra da bu konuda "ideolojik savaşım verilmesinin gereğinden" sözediyor rapor.

Şimdi işçiler bir yandan burjuvazinin saldırısına, bir yandan da ekonomik, demokratik mücadele örgütleri sendikaları, bu görevinden alakoyan bu tür naylon solculara karşı mücadele ediyorlar. Her iki cephede de zafere ulaşılacağından kimsenin kuşkusu olmasın.

MADEN-İŞ GENEL MERKEZ
...RKİYE MADEN, MADENİ EŞYA VE MAKİNA SANAYİİ İŞÇİLERİ SENDİKASI
...ETALWORKERS UNION OF TURKEY
...NDICAT DES TRAVAILLEURS DE LA METALLURGIE DE TURQUIE
...EWERKSCHAFT DER METALLARBEITER DER TÜRKEI

...DRES : Cihannuma Mah. Barbaros Bulvarı No: 58 Kat 2-3-4-5 Beşiktaş/İSTANBUL
...URULUŞ : 1947
...ELGRAF : MADENİŞSENDİKA
...LEFON : 60 23 54 / 60 23 55 / 60 23 56

TARİH 29.7.1978 SAY... 1978/...

İadeli Taahhütlü

Sayın
Osman ASLANBAY

Sendikamız IV. Bölge Temsilciliği için Anatüzüğümüz uyarınca yapmış olduğunuz adaylık müracaatınız, Genel Yürütme Kurulumuzca görüşülerek, Anatüzüğümüzün gerektirdiği sertifikanızın olmaması nedeni ile reddine karar verilmiştir.

Bilgilerinizi rica ederiz.

En İyi Dileklerimizle,

Genel Başkan V. — Genel Başkan V. ve Örgütlenme D.B.

Ot/nd — Halit ERDEM — Murat TOKMAK

YÜRÜYÜŞ

Sahibi: Yürüyüş Yayıncılık Ltd.Şti. adına Nihat SARGIN ● Genel Yayın Yönetmeni: Zeki KILIÇ ● Yazı İşleri Müdürü: Neşet KOCABIYIKOĞLU ● Teknik Sekreter: Bülent ARTAMLI ● Yönetim: Konur Sok. 15/8, Kızılay-ANKARA, Tel: 17 45 81 ● İstanbul Bürosu: Piyerloti Cad. 21/1, Çemberlitaş - İSTANBUL, Tel: 26 35 67 ● Abone Koşulları: Yıllık 200, 6 aylık 100 TL. Avrupa, 6 aylık 250.TL., Yıllık: 500 TL., Amerika: 6 aylık 325 TL., Yıllık: 650 TL., Avustralya - Japonya: 6 Aylık: 400 TL., Yıllık: 800 TL. ● Posta Çeki: YÜRÜYÜŞ Dergisi 100234 ● İlan Koşulları. Arka Kapak (Renkli) 15.000. TL., Arka Kapak (Siyah beyaz): 12.000. TL., İç sayfalarda sütun santimi: 40.TL., Yayın İlanları % 50 İndirimlidir. ● Baskı: Daily News Web-Ofset Tesisleri ● Kapak: Uğur OKMAN

BİLİMSEL SOSYALİZM BİR ÖRTÜ DEĞİLDİR

YAVUZ ÜNAL

Kendine sosyalist deyip de, bilimsel sosyalizmin üç kaynağını bilmeyen kaç kişi kaldı aramızda. Alman felsefesi, İngiliz iktisadı, Fransız sosyalizmi. Bunlar bilimsel sosyalizmin üç kaynağı olarak herkesçe biliniyor. Ama bilinmeyen ya da yerli yerine oturtulamayan ve "Fransız Sosyalizmi" diye yuvarlanıp geçilen kaynağın, Fransa'daki gelişkin ve sosyalizme yönelmiş işçi hareketi olduğudur. "Fransız Sosyalizmi" işçi hareketi olarak kavranamazsa, bilimsel sosyalizm salt bir düşünce, okunup öğrenilebilecek olan bir ideoloji olarak belleniyor, belletiliyor. Daha da ilerisi, bilimsel sosyalizmin işçi hareketine bir takım aydınların uğraşıyla "dışardan" verileceği sanılıyor, hatta savunuluyor.

Geçtiğimiz hafta, DİSK'in Ören'de bir toplantısı oldu. Bu toplantıda bir çok sorun tartışıldı. Bir çok alanda demokratik talepler yeniden dile getirildi. Faşizme karşı "Cephe Birliği" kurulması için çalışmalar yapılacağı açıklandı. Ama kendilerine ilerici, devrimci, bilimsel sosyalist, belki daha da ilerici sıfatları layık gören sendika yöneticilerinden bir teki bile, bugün ilerici sendikal hareketin içinde bulunduğu durum, var olan sorunlar ve bu sorunların nasıl aşılacağı üzerinde durmadı. Bir sendika kendi tabanına güven veremezse, sendika tabanları gitgide dağılırsa, faşizme karşı kim ve kiminle mücadele edecektir? Sendika yönetiminde kalabilmek için, her türlü oyun oynanırsa, bir fabrikanın üyeliği toptan kaldırılırsa, kendine muhalif temsilci adayları veto edilir, seçildikleri halde temsilcilikleri kabul edilmezse, o sendikada tabanın söz ve karar sahibi olmasından bahsedilebilir mi? DİSK'in en büyük sendikalarından biri kongre yapamadığı için kayyuma gitmişken, bu sorun tartışılıp çözüm yolu bulunmazsa, faşizme karşı cephe birliği kurma girişimleri ne amaçla ve kimin adına yapılıyor?

Bilimsel sosyalist olmak, ya da "Fransız Sosyalizmi"ni işçi hareketi olarak kavramak, öncelikle sendikaların ve öteki kitle örgütlerinin kendi alanlarındaki görevlerini en iyi bir biçimde yapabilmelerine bağlıdır. Bilimsel sosyalist sendika yöneticisi, üyelerine en çok güven veren, sendika içinde tüzük kuralları arkasına saklanmadan, işçi hareketini daha ileriye götürebilmek için savunduğu doğru ve somut mücadele anlayışını gitgide daha çok işçiye kabul ettirip, gerçekten onların oylarını ve gönüllü desteklerini alabilen kişidir. Ancak böylesine güvenilir ve inamlır bir sendika yöneticisi, faşizme ve emperyalizme karşı mücadelede işçi hareketini geliştirebilir, ve faşizmi geriletebilir. Ören'de toplanan DİSK yöneticileri içinde acaba kaçı, böylesine üyelerine hesap vermekten korkmadan, tüzük kuralları arkasına saklanarak değil, işçilerin bilinçli desteğiyle sendika yönetimine gelmiş ve orada kalmaktadır.

"Toplumsal Anlaşma"ya karşı çıkılıyor. Nedir "Toplumsal Anlaşma"? İşçilerin artan hayat pahalılığı karşısında yaşam düzeylerini koruyabilmek için daha çok ücret artışı sağlanmasının önüne geçen bir ihanet belgesi mi? Eğer böyle ise, MESS grevleri nasıl sonuçlandı? MESS'le 21 fabrika adına yapılan son sözleşmede hangi ileri haklar alındı? Neden bu işyerlerindeki sendikanın yöneticileri fabrikalardan kovuluyorlar? "Toplumsal anlaşma"ya karşı çıkmak fiilen bu anlaşma içinde olmamakla mümkündür. Bu toplantıya katılan sendika yöneticilerinin kaç tanesi içtenlikli olarak işçilerin çalışma garantisini savunuyor? Yoksa çalışma garantisinin birinci maddesi, sendika yöneticileri ve patronla tam bir uyum içinde olmak mı?

Ören'de bunlar tartışılmadı. Tartışılan "işçi sınıfının ideolojik birliğini sağlamak" (!), "Emperyalizme ve faşizme karşı mücadele cephesi oluşturmak", hem de "Biz parti değiliz" diye diye...

Öteki demokratik kitle örgütlerinin durumu nedir acaba? TÖB-DER'de bir grup yönetimi elinden kaçırmamak için öğretmenlerden başka herkesin girebileceği tüzük değişiklikleriyle kongreye hazırlanırken, diğer tarafta da kendilerine en ilerici sıfatları yakıştıranlar içinde "bizden olsun da ajan da olsa olur" mantığı hakim. Çünkü önemli olan örgütü kendi işlevine kavuşturmak değil, yönetimi ele geçirerek "faşizme ve emperyalizme karşı güç ve eylem birliği için" çalışmak.

"Fransız Sosyalizmi" işçi hareketi demek. İşçi hareketi ise iki biçimde kendini gösterir. Biri, kendiliğinden patlamalarla. Kendiliğinden harekete sahip çıkılabilirse, burjuvazinin oyunlarına bırakılmazsa, hedefini bulan bir hareket haline gelebilir. Ama kendiliğinden hareket önce döner ve kendisiyle beraber olmayanlara vurur. İşte DİSK bunun için kendiliğinden harekete karşı olduğunu ilan ediyor. Çünkü böyle bir hareketin DİSK'e söyleyeceği çok şey olacaktır. Diğeri ise, işçi hareketinin örgütlü olarak geliştirilmesidir. Bunun için de işçi-emekçi örgütlerine düşen, kendi alanlarındaki görevlerini en iyi biçimde yerine getirmek ve bu görevleri sürekli geliştirmektir. Bu örgütleri gerçekten sınıf örgütü ve kitle örgütü haline getirmek ve o çizgiyi durmadan derinleştirmektir. Bu yapılmazsa, işçi hareketinin gelişmesi değil dağılması, güçlenmesi değil zayıflaması, örgütlülüğü değil örgütsüzlüğü gelişir. Ve DİSK'in içinde bulunduğu durum da şimdi budur.

Bilimsel sosyalist olmak, genel ve soyut doğruları tekrarlamak demek değildir. İşçi hareketini sosyalizme doğru durmadan geliştirmektir. İşçi hareketi ise, son derece somut hedeflere yönelik olarak gelişir. Gene herkes bilir, "Kitleler eylem için de bilinçlenir", somut hedeflere yönelik eylemlerde kitleler daha ileri hedefler için hazırlanırlar. Dolayısıyla bilimsel sosyalistlerin görevleri, sosyalizm amacına yönelik bir perspektif içinde her alanda somut görevleri en iyi bir biçimde yerine getirmektir. Ya da bu görevlere işaret ederek, kitleleri ve örgütleri uyarmak, bunun için çalışmaktır. Tüm bu alanlarda tam tersine işler yapılırken, "bu örgütler CHP'li oldular ve bundan dolayı gelişmiyorlar" demek işçi hareketini anlamamaktır. Maocuların "işçiler sendika yönetimine" sloganı ne kadar yanlış ve çıkışsızsa, böyle bir yorum da o kadar çözümsüzdür. Çünkü sorun böyle ele alınırsa, sendikaları ve kitle örgütlerini kendi işlevine kavuşturabilmek ve örgüt düzeylerini yükseltebilmek için tek vuruş alanı vardır, o da CHP. Oysa, kimilerinin sınıf sendikacılığı, kimilerinin de sınıf ve kitle sendikacılığı diye yaptığı tanımın içeriğinde, politik ve ideolojik tercihlerin değil, sendikal görevlerin saptanım uygulanmasındaki ilkeler yatmaktadır. Elbette bilimsel sosyalistler bu görevleri en iyi yapabilecek olan militanlardır. Ama sendikal mücadele baştan yapılmış ideolojik ve politik ayrımla yürütülemez.

Emperyalizme ve faşizme karşı mücadelemizin başarıyla yürütülebilmesi kitlelerin gitgide artan sayılarda örgütlenmesine bağlıdır. Bu da sendikaların ve kitle örgütlerinin kendi alanlarındaki başarılarıyla atbaşı gidecektir. Başka bir deyişle, ancak bu örgütler kitleleri harekete geçirecek kaldıraçlar olabilir. Hiç bir ülkede zayıf bir işçi hareketine karşın, gelişkin bir ideolojik ve teorik çalışma olamaz. Bu konuda da ucuz suçlamalar dönemi kapatılmalıdır. Hiç kimse gelişmiş kapitalist ülkelerdeki, ideolojik ve teorik zenginliğe bakıp da, "bizde neden yok" sorusunu soramaz. Çünkü "Fransız Sosyalizmi" işçi hareketidir. İşçi hareketi geliştikçe teorik ve ideolojik sorunları da geliştirecek ve kendi zenginliğini gene kendisi yaratacaktır.

Türkiye aydını hiçbir ülkenin aydınından daha geri ve daha az özverili değildir. Dünyanın hiçbir ülkesinde, ilk okuldan başlayarak üniversitelere kadar böylesine tehdit altında, hem de öldürülme tehdidi altında olan aydın kadrosu yoktur. Buna rağmen polisine bile güvenilmeyen bir ülkede örneğin tek başına eğitim enstitüsüne giden ve tek başına faşist bir odağı dağıtmaya çalışan bir öğretmene, yardım edilmediği, çözümler önerilemediği zaman yapılan eleştiriler, ne işe yarayacaktır? Ama TÖB-DER kimi şapkınlıkların aracı yapılmak istenirken, öğrenciler "devrim yapma" sevdasına düşmüşken, sendikalar "cephe" peşindeyken faşist odaklar nasıl dağıtılacaktır. Öğretmen öldürülüyor. Bu kez bir yenisi aynı göreve talip olabiliyor. Kim diyebilir ki, başkalarından daha az özverili bu insanlar?

Üniversite öğretim üyeleri partiye giremiyorlar. Yasaklandı bu anlamda politik çalışma yapmaları. Üniversitelerde öğretim polis gözetimi altında yapılabiliyor. Kendi görevi içinde bilimsel namusundan pirim vermeyen kaç tanesi yaralandı, öldürüldü. Bir tarafları faşistler, öte yanları goşistler tarafından sarılmış durumda. Sınıf hareketi kendilerine ne görevler vermiş de yapmamışlar? Bunları somutlamak son derece zor. Sınıf hareketini aydınlar yaratmaz. Bilincin dışardan verilmesi ise, aydınların ya da sendika bürokratlarının işi değil, o partinin işidir.

Bilimsel sosyalist olmanın, somut durumun somut eleştirisini yapabilmenin en temel koşulu önce somutu görebilmektir. Aradığımız somutluk sınıf hareketinin, daha açık deyişle işçi sınıfı hareketinin somutluğudur. Bu somutluk içinde sınıf hareketi en çok sendika yönetimlerinde kan kaybediyor. Bu yaraların deşilmesi ve bu cerahatın kurutulması gerekli ve zorunludur. Yapılacak en iyi müdahale önce bilimsel sosyalizmin tüccarlığının ortadan kaldırılmasıdır. İtibarsız hale getirilmesidir. Faşizme ve emperyalizme karşı çıkanlar, hem de bilimsel sosyalist olma iddialarıyla karşı çıkanlar, önce kendi alanlarında üzerlerine düşen görevleri yapsınlar. Sonra gelir tüm partileri, sendikaları ve dernekleri güç ve eylem birliğine çağırmak işi.

Faşizm kitlelerle yenilir. Tüzük ve kongre oyunlarıyla değil. Kitlelerin olmadığı yerde, yapılacak iş sadece kitleler üzerinde oynanan oyunları böyle sol cambazlıklarla örtme çabaları olur. Kim demiş ki sol laf eden sosyalist olur diye? Bu tüccarlığın mutlaka itibarsız hale getirilmesi zorunludur. "Cephe" kurmaya kalkan bu sendika yöneticileri içinde kimilerinin kendi üyelerine veremeyecek kadar yığılmış hesapları vardır. Ve bu hesaplar daha da birikmektedir. Faşist saldırılarının durmadan arttığı, insanların can güvenliğinin sağlanmasının en önemli sorunlardan biri olduğu yerde, hiç kimse, ne bilimsel sosyalizmi ve ne de emperyalizme ve faşizme karşı mücadele birliğini, verilecek hesapları gözardı edecek bir örtü olarak kullanamaz.

DEMOKRATİK HAK VE ÖZGÜRLÜKLERİN KULLANILMASINDAN ÖDÜN VERİLEMEZ

Geçen hafta Türkiye'de, faşist terörün bir adım daha yoğunlaştırılmasıyla politik havanın daha da gerginleştiği günler yaşanmaya başladı. Bu koşullarda tüm dikkatlerin demokrasi güçlerinin yönelmesi gereken asıl hedefler üzerine toplanması bir raslantı değildir.

Türkiye İşçi Partisi Merkez Yönetim Kurulu'nun önceki hafta sonunda yapılan aylık olağan toplantısında ülkemizdeki son politik gelişmeler ele alındı. Toplantı sonrasında yurttaki ve dünyadaki gelişmeleri ayrıntılarıyla ele alan bir bildiri yayınlandı. Bildiri, demokrasi güçlerinin önündeki ivedi görevlere de açıklık getiriyordu.

Demokrasi anti-demokratik yollardan korunamaz

EMPERYALİZM BUNALIMINA ÇÖZÜM ARIYOR

Emperyalizmin günümüzdeki bunalımının çözümsüzlüğünün hergün yeni kanıtlarla ortaya çıktığını belirten TİP Bildirisi, daha sonra şöyle devam ediyordu:

"Emperyalist sistemi saran derin ekonomik bunalım, sonuçlarını diğer alanlarda da göstermektedir. Temel insan hak ve özgürlükleri konusunda tarih sahnesinde yargılanmak durumunda olan ve yargılanan ABD emperyalizmi ve ortakları ile bunların politik kadro ve sözcülerinin birden bire bu özgürlüklerden yana kesilerek gelişmekte olan detant-yumuşama sürecini engelleme çabaları bir raslantı değildir. ABD emperyalizmi, dünya sosyalist sisteminin ve barıştan yana tüm güçlerin etkinlikleri sonucu kabule zorlandığı detant politikasını red ve soğuk savaş dönemini yeniden hortlatma gayreti içine girmiş görünmektedir.

"Emperyalizmin içinde kıvrandığı ekonomik bunalımın etkileri emperyalist devletler ile bağımlı geri ülkeler arasındaki ilişkilerde de görülmekte ve bu bağımlılık ilişkilerini daha zor koparılır hale getirecek önlemler ve müdahaleler bir bir ortaya dökülmektedir. Buna bağlı olarak emperyalist devletlerin çeşitli ülkelerdeki gericiliğin ve faşist güçlerin organize olmalarında daha aktif bir politika yürüttükleri açığa çıkmaktadır."

AMBARGO KARARI, EMPERYALİZME BAĞIMLILIĞI PEKİŞTİRECEKTİR

TİP Merkez Yönetim Kurulu'nun Bildirisinde ABD emperyalizminin bağlantısız ülkeler topluluğunun varlığına bile tahammül edemediğinin son Belgrad Konferansı'yla birlikte iyice açığa çıktığı belirtildikten sonra şöyle dendi:

"Emperyalizmin bağımlı geri ülkeleri daha bağımlı hale getirme, bağımlılık zincirlerini daha zor koparılır kılma girişimleri ve planları Türkiye için de geçerlidir ve bu hesaplar işçi sınıfımız ve emekçi halkımızın başı üzerinde yapılmaktadır. Ambargo ve ambargonun kaldırılmasına ilişkin gelişmeler, temelde, Türkiye'nin bağımlılığını daha da artırma yolundaki emperyalist istek ve planların açık bir kanıtıdır. En başta Partimizce ve onunla birlikte tüm anti-emperyalist güçlerce yıllardır sürdürülen mücadelenin bir kazanımı olarak kapatılan üslerin, şimdi tekrar açılması, ABD tarafından ambargonun kaldırılması kararıyla birlikte gündeme getirilmiştir. ABD, Akdeniz'deki 6. Filonun nükleer güçle çalışan gemilerinin Türkiye limanlarından yararlanabilmesi için "kolaylıklar" talep etmektedir. Ambargonun kaldırılması kararı ile Kıbrıs sorununun ABD ve NATO'nun emperyalist ve saldırgan niyet ve çıkarları doğrultusunda çözüme ulaştırılması tehlikesi daha da artmıştır. Kısacası bu, Türkiye üzerindeki baskıyı daha da artıracak, Türkiye'nin ABD emperyalizmine askeri ve politik alandaki bağımlılığını pekiştirme sonucunu doğurmaya yönelik bir karardır.

"Emperyalizm, 'ekonomik ambargo' larla, dayatmalarla Türkiye'yi devamlı uysal, söz dinler durumda tutmayı ve böylece bağımlılığı daha da arttırmayı amaçlamaktadır. Hükümetin umutlarını bağladığı dış kredi muslukları bir türlü açılmamakta; OECD'den alınacak yeni kredinin ise borçların ertelenme anlaşmasının tamamlanmasına bağlı tutulduğu görülmektedir. IMF ile yapılan anlaşmanın sonucu açılan kredinin ikinci taksidinin ödenmesi için faturası işçi ve emekçilere ödettirilecek yeni koşullar ileri sürülmüştür. Yabancı 200 banka adına konuşan 8 bankanın verecekleri krediyi, kendileri dışında kredi bulunması şartına bağlamaları T.C. hükümetinin tarihinde ilk defa kendi adına kredi bulunması için 3 yabancı kredi kuruluşu ile anlaşmalar yapmaya mecbur bırakmıştır."

TİP Merkez Yönetim Kurulu CHP hükümetinin bu gelişmeler karşısındaki tutumunu ise şöyle değerlendiriyordu:

"CHP hükümetinin ambargo konusundaki politikası ABD emperyalizminin niyet ve planları ile üstüste çakışmıştır. Bu çakışmanın CHP hükümetini muhtemel gelişmeler de dikkate alındığında, ağır sorumluluklar altına sokacağı açıktır. Üslerin çalışmalarının, hele kapatılanların yeniden açılmalarının hiçbir yasal dayanağı olmadığı gibi hazırlanacağı söylenen 'geçici statü' ile de Anayasa açıkça çiğnenmiş olacaktır. Bu yolda atılacak adımların aorumluluğu doğrudan CHP'nin omuzlarındadır.

"Başta AP olmak üzere MC partilerinin ambargonu kaldırılması kararı dolayısıyla giriştikleri politik cambazlıkların hiç kimseyi aldatanuyacağı açıktır. Yıllardır yürüttükleri işbirlikçi politika ile hesap verme durumunda olanların sahte bağımsızlık nutuklarının ikiyüzlülükten ve işin özünü gizleme gayretinden başka bir anlanu yoktur.

"Emperyalizmin, Türkiye üzerindeki egemenliğini daha da artıracak yöndeki planları ekonomik alanda da uygulanmaya konulmakta ve CHP hükümeti bu konuda da tam bir teslimiyet ve tabi olma politikası içinde bulunmaktadır. Yapılan ve yapılmaya hazırlanan ekonomik düzenlemeler, esas olarak, IMF, OECD gibi emperyalist kuruluşların merkezlerinden yönlendirilmekte ve hükümetin aldığı ve alacağı kararlar bu emperyalist mihrakların damgasını taşımaktadır."

CHP hükümetinin, aldığı veya bu yolda adımlar attığı ekonomik kararlarla büyük sermaye ve emperyalizmle olan bağlarını sıkılaştırdığını işçi sınıfının ve emekçi kitlelerin hak ve çıkarlarını tehdit altına aldığını hatırlatan TİP Bildirisi CHP hükümetinin sınıf uzlaşmacısı, gerici sendika yöneticileriyle gerçekleştirdiği 'toplumsal anlaşma'yı da bu durumun açık bir göstergesi olarak niteliyordu.

FAŞİZMİ KİTLELERİN ÖRGÜTLÜ BİRLEŞİK GÜCÜ BOĞABİLİR

Faşistler iç savaş provalarını geçen hafta Ankara'da yoğunlaştırdılar. Faşist katiller Salı Akşamı Mamak'ta bir belediye otobüsünü kurşun yağmuruna tutarak iki emekçinin canına kıydılar. Saldırının asıl faili olduğu belirtilen Ülkü Ocakları Üredil Şube Başkanı, kolluk kuvvetlerinin havaya açtığı ateşten fırsat bularak ortalıktan kayboldu. Perşembe akşamı ise yine faşist katiller Balgat'ta dört kahveyi otomatik silahlarla taradılar. Faşistler çalınmış arabalarıyla polis karakolunun ve jandarma devriyelerinin önünden geçtikten sonra ikinci duraktan Erzurum mahallesine kadar dört kahveyi, bir karpuz sergisini, birer marangoz ve demirci dükkanını rasgele tarayabilmişlerdi. Saldırı sonucunda Hayrettin Demircioğlu, Mehmet Bağlarbaşı, Necat Çengel ve kimliği belirlenemeyen bir emekçi katledildi.

TİP Ankara İl Başkanı Zeki Kılıç faşist katillerin bu birbirini izleyen toplu cinayetleriyle ilgili bir demeç vererek, örgütleyicileri ve destekçileri herkesçe bilinen bu katliamlar karşısında hükümetin tutumunun artık tehlikeli bir noktaya geldiğini belirtti. Kılıç şöyle dedi:

Hükümeti bugün gelinen noktada bir kez daha uyarıyoruz: Bu cinayetlerin ve saldırıların önü alınmalıdır. Bir yandan istihbarat örgütleri ve tüm kolluk kuvvetleri eşgüdümlü çalıştırılarak olaylar önceden haberi alınmalı ve önlenmelidir. Öte yandan demokratik hak ve özgürlüklerin kitlelerce kullanılmasına karşı aldığı tavırdan hızla vazgeçmeli ve bu yola dökülen engelleri kaldırmalıdır. Ancak bu yollarla faşizmin kaynakları ve mihrakları üzerine yürünebilinir."

Maden-İş öncü sendikadan ihraç

Artık imzalanan sözleşmeleri işçilere açıklama cesaretini bile gösteremeyen Maden-İş yöneticileri, koltuklarını korumak için tek yol olarak buldukları tasfiyeciliği hızlandırıyorlar.

ARÇELİK'TE TEMSİLCİLER SENDİKADAN İHRAÇ EDİLDİ

Arçelik fabrikasında seçimle, işçilerin oylarıyla göreve gelmiş olan işyeri baştemsilcisi Nevzat Gündüz ile temsilciler Bayram Özmen ve Hamit Akıncı'nın üyelikleri uzunca bir süredir askıya alınmıştı. 8 ay süren MESS grevine katılan, yiğitçe direnen bu işçilere diğer işçilere verilen ödenekler verilmemişti. Genel Başkan vekili Halit Erdem'in IV. Bölge Temsilcisi iken şikayet ettiği ve ihraçlarını istediği üç Arçelik işçisine ihraç kararı gene Halit Erdem ve Murat Tokmak'ın imzaladıkları bir yazıyla tebliğ edildi.

İşçi temsilcilerine gönderilen yazı kısa ve veciz yazılmış. "Dosyanızı görüşen Genel Onur Kurulu Sendika üyeliğinden kesin çıkarılmanıza karar vermiştir. Bilgilerinize rica olunur. Hepsi bu kadar. Ne var ki bu kısa yazıyı imzalayan Genel Başkan Vekili Halit Erdem bölge temsilcisiyken genel merkeze yazdığı ihbar mektubunu hiç de kısa tutmamış. Üç sayfalık mektupta herşey var.

İşçi temsilcileri neler neler yapmış ihracı gerektirecek:

"DİSK olağanüstü kongresinin anti-demokratik olduğunu" söylemişler. "Binlerce işçinin umut bağladığı bir örgüte sadece siyasal yönden katılmadıkları için ve belli bir siyasi partiden talimat aldıkları için" karşı çıkıyorlarmış. "Bulundukları sendikal yeri bir takım siyasi görüşlerin emellerine alet etmek istiyor ve bu yolda Arçelik'te çalışan diğer işçi ve temsilcilere etki etmek" istiyorlarmış.

"Bir takım siyasi görüşlerin emellerine alet etmek' gibi bir zamanlar sakız edilmiş sözleri artık burjuvazinin en geri savunucularının bile terkettiğini bilmeyen Halit Erdem işçi temsilcilerinin 'Tercüman Gazetesi doğrultusunda örgüt yönetimine saldırdıklarını' da buyuruyor. İhbar yazısının sonu taleple bitiyor:

"Belirli bir siyasi partinin ideolojik emellerinin Arçelik işçi ve temsilcilerini alet etmemek için bu üç kişinin temsilciliğinin kaldırılması ve kesin ihraç talebiyle Onur Kuruluna verilmesi gerektiği hususunu bilgilerinize arzederim."

Genel Onur Kurulu 21.2.1977 tarihli bu başvuruyu reddediyor. Ama yönetim ısrarlıdır. Aradan birbuçuk yıllık bir süre de geçse

talep ettiğim,
1- Nevzat Gündüz
2- Bayram Özmen
3- Hamit Akıncı

Amerikan saldırı ve casusluk üsleri kapatılmalıdır.

TOPLUMSAL ANLAŞMA
İŞÇİ SINIFINI HEDEF ALIYOR

TİP Bildirisi şöyle devam ediyordu: " 'Toplumsal anlaşma' IMF'nin 'çalışanların ücretlerinin düzenlenmesi' isteği ile, yerli büyük burjuvazinin yıllar önce başlattığı ücretlerin dondurulması kampanyasının gerçekleştirilmesi uğruna işçi sınıfının ekonomik hak ve çıkarlarına yönelen azgın bir saldırıdır. 'Toplumsal anlaşma' ile getirilen hükümler, ücretleri iki yıl önceki düzeyde dondurmanın ötesinde, giderek düşürülmesi sonucunu da verecektir."

Böylece sömürü bir kat daha yoğunlaştırılarak burjuvazinin ekonomik plandaki çıkarlarına önemli avantajlar sağlanmakla kalmamaktadır. "Toplumsal anlaşma" ile, "esas olarak, işçi sınıfımızın sendikal mücadelesinin gelişmesini önlemek, yeni mevziler kazanmasını ve mevcut olanları pekiştirmesini engellemek, grev silahını kullandırmamak, kısacası, işçi sınıfımızın ekonomik, demokratik ve politik mücadelesini geriletmek amaçlanmaktadır."

"İşçi ve emekçi kitlelerin hak ve çıkarlarının savunulması ve geliştirilmesinin yolu 'toplumsal anlaşmalar' değil, toplumsal mücadelelerdir; sınıf mücadelesinin örgütlü, disiplinli ve kitlesel bir biçimde geliştirilmesidir. İşçi sınıfımız bunun bilincindedir."

DEMOKRASİ ANTİDEMOKRATİK
YOLLARDAN KORUNAMAZ

TİP Merkez Yönetim Kurulu CHP' hükümetinin kırsal alanda görev yapan jandarma komando birliklerinin büyük şehirlerin merkezlerine yığmaya başlaması üzerinde de şöyle diyordu: "Başbakanın. son demecinde jandarma sayısının özellikle şehir merkezleri için artırılacağını belirtmesi durumun ciddiliğini artırmaktadır. Bu uygulamanın gerekçesinin 'asayişin ve huzurun sağlanması olduğu' söylenmektedir. Ancak hemen belirtilmelidir ki, bu uygulama demokrasi ve demokrasinin geliştirilmesi, işçi ve emekçi kitlelerin ekonomik ve demokratik hak ve çıkarlarını koruma ve geliştirme bakımından tehlikeli gelişmelere açık bir uygulamadır.

"Terörist hareketlerin gerçekten önlenmesi ancak faşist tertiplerin üzerine kararlı olarak gitmekle ısrarlı iz sürme ve suçluları ortaya çıkarma ve bu mihrakların kaynağının kurutulmasına yönelmekle mümkündür. Amacı ulaşılması, aynı zamanda uygun yöntemlerin seçilmesini gerektirir. Demokrasinin korunması, demokratik olmayan, yasal olmayan yöntemlerle sağlanamaz."

Bu askeri birliklerin şehir merkezlerinde sürekli olarakkullanılmasının yasal hiçbir dayanağı bulunmadığı belirtildikten sonra bir tehlikeye daha dikkat çekiliyordu:

"Bu birliklerin yasal afiş asma hakkını fiilen ortadan kaldırmaya yönelik bir işlevle de yüklenmiş olmaları bu uygulamanın giderek demokratik ve siyasi faaliyetlerin baskı altına alınması tehlikesini ön plana getirmektedir. Bir diğer görevlerinin banka soygunlarını önlemek olduğu söylenen bu birliklerin, örnekleri ortaya çıkarılmaya başlayan fabrika soygunları dolayısıyla fabrika kapılarında da görev yapar hale getirilmeleri beklenmelidir. Giderek, işçilerin işyerlerinde demokratik, ekonomik hak ve çıkarlarını savunmak ve geliştirmek üzere giriştikleri yasal mücadelenin, grevlerin karşısına bu birliklerin çıkarılması kuvvetle muhtemeldir. 1965 yılında Zonguldak kömür havzasında başlatılarak sürekli kılınan ve zamanla, Anadolu'da gelişen sanayi merkezlerindeki işyerlerine yakın bölgelerde görevlendirilen benzer birliklerin devamlı varlığı, büyük sanayi kentlerinde başlatılan bu uygulamanın da sürekli kılınmasını ciddi bir olasılık olarak gündeme getirmektedir."

ÖRGÜTLÜ VE KİTLESEL
MÜCADELE

TİP Bildirisinde daha sonra, ülkenin emperyalizme bağımlılığını artırmaya ve demokratikleşme sürecini ve mücadelesini baskı altına alıp engellemeye yönelik gelişmelerin, anti-emperyalist ilerici güçlerin önüne bunlara karşı mücadeleyi geliştirme ve güçlendirme görevini getirdiği; bu görevin yerine getirilmesinin ise, kararlı, ısrarlı, örgütlü ve kitlesel çalışmalarla sağlanacağını belirtiliyordu. Bildiri şöyle devam ediyordu:

"Nereden ve hangi gerekçe ile gelirse gelsin demokratik hak ve özgürlüklerin fiilen askıya alınmasına müsaade edilemez, edilmeyecektir. Demokrasinin korunması ve geliştirilmesi, demokratik hak ve özgürlüklere sıkı sıkıya sahip çıkarak, onları kullanarak, bu kullanımı kitlesel kılarak mümkündür.

"Toplumun demokratikleştirilmesi, emperyalist bağımlılık ilişkilerinin koparılıp atılması uğruna mücadele geniş emekçi kitlelerin mücadelesidir; başarı, bu kitleselliği geliştirmekle, bireysel ve ufak grupların çıkışlarına dayanan yöntemleri etkisiz kılıp tecrit ederek mümkündür.

"İşçi sınıfı ve emekçilerin ekonomik demokratik hak ve çıkarlarını korumak için biraraya geldikleri sendikalar, meslek örgütleri ve diğerleri yürütülen mücadelede kitlelerin örgütlü ve disiplinli olarak yer almalarını sağlayacak birliklerdir. Başarı kitle örgütlerinin güçlendirilmelerini, kitlesel olma durumlarının geliştirilmesini, örgüt içi birlik ve bütünlüklerinin sağlanması ve korunmasını, demokratik işleyişlere kavuşturulmasını, bu durumlarının geliştirilmesini gerekli kılmaktadır."

TİP GÖREVİNİN BAŞINDADIR

Burjuvazinin sömürüye dayanan sınıfsal çıkarlarının korunması ve sürdürülmesi için emperyalizmle bütünleşerek saldırdığını, bu saldırıyı daha da artırma yollarını aradığını vurgulayan TİP Merkez Yönetim Kurulu Bildirisi şöyle tamamlandı:

"Başarı burjuvazinin bu saldırısına karşı, işçi sınıfının öncülüğündeki sınıfsal düzeydeki mücadelenin geliştirilmesi ile mümkündür.

"İşçi sınıfının bilimsel sosyalist politik öncüsü Türkiye İşçi Partisi bütün yönetim kademeleriyle çalışma ekipleri ve tek tek üyeleriyle emperyalizme ve faşizme karşı mücadeleyi daha geliştirmek ve güçlendirmek yolundaki görevlerini kararlılıkla ve işçi sınıfından aldığı güçle yerine getirmektedir. Bütün örgüt birimlerimizgörev alanlarındaki anti-emperyalist, anti-faşist güç, örgüt ve kişilerin örgütlü birleşik gücünü oluşturmak, geliştirmek, güçlendirmek görevlerinin bilincindedir."

Sargın: "Ecevit üsler konusunda derhal açıklama yapmalıdır"

ABD Temsilciler Meclisi'nin ambargo konusundaki kararının belli olmasından hemen sonra, ambargonun kaldırılması kesinleşir kesinleşmez Türkiye'deki Amerikan üslerinin yeniden açılacağı haberleri basında yer aldı. Bu haberleri açıkça tekzip edemeyen hükümet çevreleri, CHP yanlısı basına ambargo ile üsler arasında "hukuki bir ilişkinin" bulunmadığı yolunda yorumlar yazdırtma yolunu seçti. Ancak geçtiğimiz hafta Dışişleri Genel Sekreteri Elekdağ'ın Washington'da bulunduğu sırada ABD'den dünyaya yayılan ve yine yalanlanmayan haberler, hükümet çevrelerinin görünüşü kurtarma çabasını yine yarıda bıraktı. Haberler, ambargonun kaldırılmasına ilişkin tasarı Carter tarafından imzalanır imzalanmaz Türkiye'deki 4 Amerikan üssünün derhal açılacağı yönündeydi.

Türkiye İşçi Partisi Genel Sekreteri Nihat Sargın geçen Perşembe günü basına verdiği bir demeçle, ülkemizdeki bütün Amerikan üslerinin kapatılmasını isteyerek, Başbakan'ın bu konuda derhal bir açıklamada bulunmasını talep etti. Basında yer alan haberlere değinen Sargın şöyle diyordu:

"Dışişleri Genel Sekreteri Elekdağ'ın Ecevit hükümeti adına Washington'da ne gibi temaslar yaptığını, hangi pazarlıklar içinde olduğunu bilmiyoruz. Ancak şurası açık bir gerçektir ki, üslerin yeniden açılmasının Türkiye Cumhuriyeti açısından yasal bir dayanağı bulunmamaktadır. 1976 ilkbaharında devrin MC hükümeti, 1947'denberi süregelen ve üstüste yenileri eklenerek, kimine göre sayısı 100'leri bulan "ikili anlaşmalar" yerine, bir "çerçeve anlaşma" girişiminde bulunmuştu. O sırada ayrıntılarıyla açıklanan bu tasarıya göre üsler karşılığında Türkiye hükümeti Amerika'dan belli miktarda para istemekteydi. Yani sözün kısası vatan toprakları satışa veya kiraya çıkarılmış olacaktı. Ancak alınacak kira konusunda bir anlaşmaya varılamadığı söylenmiş ve konu resmen yapılan açıklamalar göre Meclis'e gelmeden o noktada bırakılmıştı. Böylece ikili anlaşmaların yasal bir dayanağı olmadığı MC hükümetlerince dahi kabul edilmiş, onun yerine geçecek anlaşma ise askıda kalmıştı."

Sargın demecini şöyle sürdürdü: "Oysa bugün ambargonun kaldırılmasıyla bu üslerin yeniden açılması gündeme gelmiştir. 1976'da Başkanlık Kurulu'muzun bildirisinde belirtildiği üzere yeniden tekrarlıyoruz: "Vatan toprakları kiralık veya satılık değildir". Yurt savunmasının gereklerine uygun olarak özgürce kullanılamayacak birkaç milyon dolarlık silah karşılığında, üstelik Meclisçe kabul edilmiş bir anlaşma bağlı yasal dayanağı olmaksızın üsler yeniden açılırsa, bunun suçu doğrudan doğruya Ecevit hükümetine ait olacaktır. Bu suç TCK'nun 125. maddesinde ifadesinibulan ve failleri hakkında ölüm cezasını gerektirecek en ağır bir suçtur. Ecevit hükümetininde benimsediği deyimle Amerikan üsleri için "ortak savunma tesisleri" denmiş olması bu suçu perdeleyemez. Ne silah, ne para karşılığında verilecek bir karış vatan toprağımız yoktur.

"Yeniden açılmak şöyle dursun, halen çalışmalarını sürdürmekte bulunan ve komşularımıza düşmanlıktan başka anlamı olmayan İncirlik, Çiğli gibi üslerin de derhal kapatılması gerekir. Yeni iktidarın sık sık yinelediği "ulusal savunma kavramı"nın eğer süslü bir cümle olmaktan öte bir anlamı varsa bunun böyle olması gerekir.

"Sayın başbakan Ecevit konuya ilişkin olarak kamuoyuna derhal ve geniş bir açıklama yapmak zorundadır."

işçileri ediyor

Bayram Özmen

Nevzat Gündüz

sonunda ısrarın sonucunu da alıyor. Artık Arçelik'in üyelikleri askıya alındığı ve bir kuruş yardım yapılmadığı halde MESS grevlerinde 8 ay grev çadırlarında bekleyen üç yiğit işçisi Maden-İş üyesi değil. "Tabanın söz ve karar sahibi olma ilkesinin mutlaka uygulanmasını" isteyen Kemal Türkler ve ekibi onları sendikadan ihraç etti. Sendikadan ihraç etmeye bugünlük güçleri yetiyor. Ama işçi sınıfı hareketinde, sosyalist mücadelede onurlu yerlerini koruyor işçiler. Çünkü oradan ihraç etmek hak ve yetkisi hiçbir zaman Maden-İş yöneticilerinin olmadı.

– Taban fiyatları.

HÜKÜMET KÖY EMEKÇİLERİNE

YÜRÜYÜŞ ADANA VE İZMİR BÜROLARI

Çeşitli tarım ürünlerine uygulanan destekleme alım fiyatları karşısında üreticiler beklediklerini yine bulamadılar. Seçim dönemlerine girildiğinde iş başındaki hükümetler, oy potansiyellerini arttırabilmek için destekleme alım fiyatlarını birden yükseltirler, taban fiyatları ya da destekleme alım fiyatlarıyla üreticiyi koruduklarını öne sürerler. Ekonomik ve politik örgütlenmesini tam olarak gerçekleştirememiş üretici de, hükümetin, ve geri kapitalist düzenin sürmesinden yana olanların bu tür açıklamalarına yıllar yılı inanmıştır. Ancak artık üreticiler arasında bu inanmışlık çemberi kırılmaktadır. Özellikle, kapitalizmin gelişme süreci gereği az topraklı köylüler giderek yoksullaşmaları ve yoksullaştıkça da topraklarını büyük toprak sahiplerine kaptırmalarıyla "ne oluyoruz?" sorusunu kendi kendilerine sormaya başlamışlardır. Artık onları bu soruyu sormaktan ne oylarını alarak iktidar olan CHP, ne "öz yönetim - köy-kent" laf karmaşasını ağızlarından düşürmeyen bakanları, ne de sosyal demokrasinin ekonomik örgütlenme biçimi alıkoyabilmektedir.

Tütünde, buğdayda, üreticiyi memnun edemeyen CHP ağırlıklı Ecevit hükümeti, geçtiğimiz hafta içinde üzüm ve pamuk destekleme alım fiyatlarını açıkladı. Hükümetin kuru üzüme verdiği fiyat, geçen yıla oranla, diğer ürünlere verdiği taban fiyatları arasında en iyisi idi. Geçen yıl verilen taban fiyatın, yüzde 45.84 üzerinde idi. Ancak, geçen yıldan bu yana hayat pahalılığındaki artış, yüzde 100'e yaklaşıyor. Pamukta durum daha da kötü. Geçen yıl 10 lira 75 kuruş olarak açıklanan taban fiyatı bu yıl sadece 2 lira yükseltildi. Artış oranı yüzde 28. Ecevit hükümetinin 1978 Şubat ayında IMF'nun istekleri doğrultusunda yaptığı devalüasyon oranı ise yüzde 32.

Üreticileri temsil ettikleri varsayılan çeşitli kuruluşlar, taban fiyatlarını tartışıyorlar. Hükümetten yana olanları taban fiyatlarından memnun, MC partilerinden yana olanları ise memnun değil. Sorunu somut olarak ortaya koyan yok. Taban fiyatları da herşeyde olduğu gibi çok yönlü bir sömürü konusu yapılıyor. Açıklanan taban fiyatlarının Hatay, Antalya, Maraş, Ege yöresi için bir ölçüde normal sayılabileceği, ancak Adana ve yöresi için çok az olduğu genel bir kanı. Adana ve yöresi için çok az olduğu genel bir kanı. Adana ve yöresinde, ilaçların normal fiyatıyla alınması durumunda dönüme 1000.TL.lık ilaç atılması gerekiyor. Bu miktar Hatay için 150-200, diğer yöreler için de aynı. Anılan yörelerle Adana ve çevresinde üretilen pamuk arasında kalite farkı da var. Dönümde ortalama 300 kilo pamuk alınan bu yörede sıcağın etkisi, havanın nemli olması, beyaz sinek gibi etkenler pamuk elyafı ve renk niteliğini azaltarak kaliteyi de düşürmekte.

Pamuk üreticilerinin bir başka sorunu da ilaçlama. İlaçlama masrafları gübre, çapalama, tohum, sürme, sulama gibi tüm maliyet girdilerinin toplamından fazla tutmakta. Ayrıca, ilaçlamanın zamanında ve yeterince yapılamaması gibi sorunlar da küçük üreticilerin belini bükerken sorunlar arasında önemli yer tutuyor. Küçük işletmelerde toplu ilaçlama yürütülememekte. İlaçlama uçakları geniş alanların ilaçlanması daha kârlı olduğundan küçük arazileri ilaçlamaya yanaşmıyorlar.

Bu nedenlerle pamuk üretiminden uzaklaşan Çukurova üreticisi sanayi ürünleri yerine tüketime yönelik üretime geçiyor. Sebze, meyva gibi tüketime yönelik üretim alanları giderek genişliyor. Böylece küçük üreticiyi aradan çıkarma yolunda adımlar atan büyük kapitalist işletmeler sanayi ürünleri üretimini de denetimleri altında tutabiliyorlar. YÜRÜYÜŞ muhabirleri bu gelişme ve sorunları yerinde inceleyerek Adana ve Ege'de çeşitli küçük üreticilerle görüşerek sorunları tesbit etti.

YÜRÜYÜŞ'ün CHP'den seçilmiş Adana bölgesinde Kalkulak Köyü Muhtarı Hulusi Adanır ile yaptığı görüşme şöyle:

— Geçen yıl ile bu yıl arasında gübre fiyatları arasında fark var mı?

— Fark yok. Gübreyi Ziraat Odası aracılığıyla Zirai Donatım Kurumundan alıyoruz. Ancak, tamamını peşin, ya da teminat mektubu ile aldığımız zaman % 25'i peşin ödeniyor.Teminat mektubunu bankadan almak gerekiyor. Küçük üreticilerin böyle bir olanağı yok. Bu yöntemin uygulana geldiği yöremizde büyük toprak sahiplerinin dışında yararlanan kimse yoktur.

— Ziraat odası ile olan ilişkiler ne durumda, bu kuruluşun sağladığı olanaklar nelerdir?

— Genel olarak topraklarımız tapusuz, ya da itilaflıdır. Bu nedenle Ziraat Odasına başvuruluyor. Çiftçiler buradan dönüm başına ihtiyaç belgesi alıyor. Buna dayanarak alınan kredi karşılığında Ziraat Odası'na dönüm başına 3.TL. ve daha yüksek miktarda ödeme yapılıyor. Böylece, görülüyor ki, Ziraat Odası üretime hiç bir katkısı olmadan aracılık yaparak üreticinin sırtından geçinmektedir.

— Gübre sorunu hakkında ne söyleyebilirsiniz?

— Bilindiği gibi gübre fiyatlarında geçen yıla göre bir fark yok. Ancak, tüccara intikal ettirilmesi nedeniyle fark yaratılmaktadır.

ZİRAİ DONATIM KURUMU	TÜCCAR
Kg. 254 Krş.Peşin	300 Krş.

Tüccarın üreticiye intikal ettirmesi sırasında vade konukırsa 350-400 kuruşa ulaşıyor gübre fiyatı.

— Zehir fiyatları hakkında da söylemek istedikleriniz var mı?

— Geçen yıl kgr. 180.TL.sı olan beyaz sinek ilacı (Hostation) bu yıl 347 TL.sı peşin. Bu vade ile alınması halinde 380.TL.sından aşağı bulunamaz. Genel olarak piyasada bulunmadığı için daha yüksek fiyatlara da satılmaktadır. Yine değişik bir beyaz sinek ilacı olan (İmparator) Çukobirlik'te kilogramı 3.000 TL.sıdır. Tüccarda ise karaborsada 3.500 - 3.700 TL. arasında değişiyor. Diğer zararlı haşareler için değişik ilaçlar da kullanılması zorunludur ve onların sağlanması da üreticiye tuzluya malolmaktadır.

— Ya ziraat araçlarının durumu?

— Traktör fiyatlarında geçen yıla oranla yüzde yüz artış var. Örneğin; Ford marka traktör (yüksek çekimli) geçen yıl peşin fiyatı 180.000 TL. iken bu yıl aynı traktör 320.000 TL. Ve vadeli olursa 400.000 TL.ya kadar ödeme yapılması gerekiyor?

— Yakıt sorunu da bir takım güçlükler yaratıyor mu?

— Normal fiyatı 380 krş. olan mazot karaborsada 500 krş. a elde edilebilmektedir.

— Bunlar dışında değinmek istediğiniz başka sorunlarınız da var mı?

— Bu yörede küçük üreticilere ait toraklar DSİ tarafından tesfiye edilmez, su kanalı getirilmezken, büyük toprak sahiplerinin topraklarına özel kanallar çekilmektedir.

Örneğin bizim köyümüz Nalkulak'ta kanal yokken (Nalkulak Köyü 900 - nüfuslu bir köydür) tek başına PAKSOY'ların topraklarına özel kanallar çekiliyor. Koskoca bir köyün arazisinin toplamı 7.000 dönüm iken, PAKSOY'ların bir başına 10.000 dönüm arazisi bulunmaktadır. Devletin kime hizmet ettiğinin açık bir kanıtıdır bu.

— Peki bu kanal sorununu çözmeyi hiç düşünmediniz mi?

— 1972 yıllarında DSİ'ye başvurduk. Ancakilgilenmediler. Daha sonra, yani 1974 yılında köylülerden topladığımız 1.500.000.TL. ile kanalla su getirmeye çalıştık. Ancak yeterli alt yapı araçlarımız olmadığı için kanaldan yararlanamadık. Üstelik tarlalarımız da boş kaldı.

— Yani hep kambur kambur üstüne biniyor. Bunun sonu ne olacak?

— Kısa vadede üreticilerin birliğini sağlamak, ürünlerinin değer pahasına satılması için birlik oluşturmak, bunun için de kooperatif kurmak gerekiyor. Ancak bugünkü haliyle kooperatifler küçük üreticilere güven vermemektedirler. Kısmen de olsa bugünkü ortamda bu de-

YÜRÜYÜŞ OKURLARINA

Yurdun dört köşesindeki değerli YÜRÜYÜŞ okuyucuları ve yazar arkadaşlarımız, haber, yorum, inceleme ve diğer yazılarıyla dergimize sürekli katkılarda bulunuyorlar. Dostlarımızın bu katkılarının tümünü ve elimize geçer geçmez değerlendirme olanağını bulamıyoruz. YÜRÜYÜŞ'ün sayfa sınırları buna elvermiyor.

YÜRÜYÜŞ okurlarının yörelerindeki en küçük bir olayı dahi dergimize iletmeleri, değerlendirme ve yorumlarını aktarmaları, bizler için büyük önem taşıyor. Bunun yanında, değerlendirme konusu yapılan her toplumsal olayın, yalnız o olayı yerinde izleyen arkadaşlarımız için değil, asıl binlerce YÜRÜYÜŞ okuyucusu için önem taşıyan yönlerinin ortaya çıkarılması gerekiyor. Bu bakımdan, YÜRÜYÜŞ'e katkılarını esirgemeyen arkadaşlarımızın gönderecekleri haber ve yazılarda, konuların açıkça ve en somut olgularla dile getirilmesi, kitlelerin gözünde açığa çıkarılmasıgereken politik gerçeklerin en yalın biçimde aktarılması, katkılarının değerini bir kat daha artıracaktır.

Öte yandan, YÜRÜYÜŞ'ün dostlarının dergimize bilgi ve haber aktarmada esirgemedikleri desteklerini, YÜRÜYÜŞ'ün daha da yaygınlaşması, okuyucu ve özellikle abone sayısının yükseltilmesi konusunda da göstereceklerine inanıyoruz.

Hemen belirtelim ki YÜRÜYÜŞ, okuyucularının ve yandaşlarının çok önem verdiği ve gitgide artan katkılarını, hemen ilk sayısında olmasa bile, belirli bir program içinde değerlendirmeye devam edecektir. Okuyucularımıza duyurur, değerli katkıları için bir kez daha teşekkür ederiz.

Zeki Kılıç
Genel Yayın Yönetmeni

BUNALIMIN HESABINI ÖDETİYOR

mokratik örgütlenme, daha iyi bir işlerliğe kavuşturmayı amaçlayan bir kuruluş olarak örgütlenmemiz gereken bir birliktir. Bu olanağı kullanmak ve de en iyi, en yararlı kılmak zorunludur.

— Ya "umudunuz"?

— Bizde umut kalmadı. Asıl umudumuzu toprak ağalarının, fabrikatörlerin düzeninde aramanın boş bir hayal olduğu artık gün gibi ortaya çıktı. Bugünkü sermaye iktidarının yerine işçinin köylünün ve tüm emekçilerin iktidarını kurmaktan başka yapacak bi .ey yok. Artık umudumuz kendi sınıfınızın da öncüsü olan işçi sınıfı ile mücadelemizi birleştirmektir.

YÜRÜYÜŞ muhabirlerinin Ege yöresinde tesbit ettiği izlenimler de şöyle:

* Musa Eryılmaz: (Torbalı) —" CHP' liyiz. Ecevit'in verdiği bu parayı az buluyoruz. 1973'te bir motorun rektefesin 300 kilo pamukla yaptırabiliyordum. Şimdi, 2 ton pamukla yaptırabiliyorum. MC döneminde taban fiyatları düşük olduğunda başta Ecevit başkaldırıyordu. Halk yürüyüşler, mitingler yapıyordu. Her yıl Tariş'te pamuklarımızı satabilmek için rezil oluyoruz. Başta Köy-Koop olmak üzere diğer kooperatifler de alımlara girmelidir. Bu yıl bir kilo pamuk, kirayla tuttuğum tarla dahil 10-11 liraya maloluyor. Yağmur yağarsa pamuğa benek düştüğü için kalitesibozulur, satamam. Tarla kirası, işçilik ücreti, toplama masrafı ile verilen taban fiyatı yeterli değil. Paranın değeri verilen farktan daha fazla."

* Önder Güdücü: (Yazıbaşı bağımsız belediye meclisi üyesi): "Kimse hayatından memnun değil. Bozukluk düzende. Kapitalizm herkesi yoksullaştırıyor. Halkın umut bağladığı Ecevit'in yaptıkları açıkça görülüyor. IMF geliyor, paramızın değerini düşürüyor, Ecevit, vergi iadesini kaldıracağız diyordu. Başbakan olduktan sonra ticaret erbabına vergi iadesinin yüzdesini arttırıcı tedbirler alıyor. Tütüne, pamuğa verilen fiyat belli. Krediler de belli. Ziraat Bankası bu yıl kredinin arttırılacağını söylemişti. Bırakın arttırmayı, kredi verilmediği gibi, ne kadar verileceği de belli değil. Pamuk alımları sadece Tariş'e bırakılmamalı. Köy-Koop ve diğer bütün kooperatifler de alımlara girmeli. Artık kooperatifler sadece mal almakla kalmasın, üretime de katkıda buluınsun. Gerçekten üretici kooperatifi olduğunu kanıtlamalıdır."

* Halil Süzer: "Meseleye sadece taban fiyatları veya destekleme alım fiyatları açısından bakmamak gerek. Mesele Türkiye'nin genel yapısı ve politikası ile özdeş. Çarpık kapitalist sistemin bozukluğu her kesimi olduğu gibi tarım kesimini üretici köylüyü de etkileyecektir. Büyük toprak sahibi, düzenin gereği büyüyüp geliştikçe, az topraklı köylü, kirayla toprağını işleten köylü de gittikçe yoksullaşacak ve sonunda bir başka toprak sahibinin tarlasında ücret karşılığı pamuk toplayan, tütün dizen, üzüm kesen işçi durumuna gelecektir. Bunun için sosyal demokrat hükümetler, tek başlarına birşey yapamazlar. Üretici, yoksul köylü gerçek anlamda ekonomik, ve politik örgütlenmesini sağlamadıkça sosyal demokrat hükümetler gittikçe sağa kayacak, kendisini kimin oylarıyla iktidar yaptığını unutacaktır. Dikkatimi çeken bir diğer nokta da, üzüm ve pamuk taban fiyatlarının erken açıklanmasıdır. Pamuk üreticisinin ne kadar üreteceği belli olmadan üzüm rekoltesinin ne olacağı belli olmadan, hükümetçe fiyatlar açıklanıverdi. IMF daha önce paranın değerini yüzde 32 oranında düşürmüştü. Gazetelerden okuduğumuz kadarıyla bu kez yüzde 40 oranında bir değer düşme söz konusuymuş. Hükümet, kanımca bu iki üründe taban fiyatlarını erken açıklamakla yapılabilecek bir devalüasyon farkını ödemekten kaçındı. Eğer olası bir devalüasyondan sonra taban fiyatlarını ilan etseydi, bunun farkını vermek zorunda kalacaktı.

Kaldı ki hayat pahalılığı yüzde 100' ün üzerinde bir artış göstermiştir. Oysa pamuk'ta kilo başına yüzde 30'a yakın bir artış verilmiştir. Hayat pahalılığından doğan yüzde 70'iik artışı üreticinin pamuğunu tek alan kuruluş olan Tariş ödeyecek midir? Ödeyecek olsa bile bu neyi getirecektir. Taban fiyat 20-25 veya daha fazla olsa neyi getirecekti. Üretici için kurtuluş mu olacaktı?."

KUP PROJESİ YA DA YENİ SEZARLAR

N. AKA

Doğu Anadolu'nun "yol"suzluğu tarihsel koşullardan kaynaklanmaktadır. 20. yüzyıl başında Türkiye'de bir demiryolu yapımı fırtınası eserken emperyalist devletler arasındaki rekabet de doruk noktasına varmış bulunuyordu. Emperyalistler Osmanlı İmparatorluğu'nun geniş arazilerinde demiryolu aracılığıyla birbirlerine karşı üstünlük savaşı veriyorlardı. Bu mücadeleden Wilhelm'in Almanyası kârlı çıkmakla beraber öteki emperyalist ülkelere bazı ödünler vermek zorunda kalmıştı. Doğu Anadolu' nun yolsuz kalması Çarlık Rusyası'nın 1. Dünya Savaşı'na kadar şaşmaksızın sürdürdüğü politikanın sonucudur. İran' da da aynı politikayı sürdüren Çarlar bu ülkeler üzerindeki etkilerini yolsuzluk ve pazara kapalılık yoluyla sürdürmek düşüncesinde idiler. Doğu Anadolu'nun kapitalist ilişkilere görece daha sonra ve daha sorunlu bir biçimde açılmasında yolsuzluğun önemli bir payı olmuştur.

Ancak yol yapımı tüm sorunları çözme yeteneğine sahip midir ve diğer koşullar aynı kaldığı takdirde, yol, sorunları kimin ve neyin hesabına çözmektedir?

Yıllarca önce zemininden yosunların fışkırdığı kaygan, üzerinde kolay yürünmeyen bir dağ yolunda ilerlemeye çalışıyordum? Rehberim olan köylü bu yolun birkaç yıl önce açıldığını, ancak gidiş gelişin az olması nedeniyle harap olmaya terkedildiğini söyledi. Taşınacak eşya olmadıktan sonra yol açmışın ne ye yarar? Anadolu köylüsü yıllar yılı bir gereksinme ölçütü için koşullandırılmıştır. Ona şöyle sormuşlardır: "Köy olarak neye ihtiyacın vardır" Gene ondan şu cevabı beklemişlerdir: "Yol, su". Sonra bu gereksinmeler tablosuna elektrik ve okul eklenmiştir. Köylünün bu çerçeve dışına çıkmamasına özen gösterilmiştir. Köylü bu gereksinmeler etrafında heyecanlandırılmıştır. Bugün de olan buna benzer birşeydir.

Doğu'da yol yapılıyor. Yüz yılların, bin yılların Doğu için öngördüğü yazgı dokusu değişiyor. Ali Topuz buna çok önem veriyor. O KUP projesi olarak sloganlaştırılmış "Köylüye Ulaşım Projesi" nin yalnızca bir yol yapımı projesi olmadığının bilinci içinde şöyle demektedir: "Köylüye ulaşım projesinin yol yapımı çalışması olmadığı noktası son derece önemli. Herkes bunu bir yol yapım işi olarak görebiliyor. Oysa bu ekonomik içeriği, sosyal içeriği olan bir kalkınma hareketidir".

Ali Topuz bu saptamalarında çok haklı. Yapılan yollardan Doğu Anadolu "Junkerleri"nin sürüleri, onlardan sağılan sütler, onlardan kırpılan yünler geçecek. Ve bunlar buz dolapları, çamaşır makineleri, Murat arabaları, kadınların gerdanlarına takılan beşibiryerdeler ve daha nice dayanıklı dayanıksız tüketim malları biçiminde dönecek. Yollar Doğu Anadolu "Junkerleri"nin varlıklarına varlık katacak, varlıklarını katmerleştirecek, Doğu Anadolu'daki Junker tipi gelişmeyi hızlandıracaktır. Peki yoksul köylüye ne getirmektedir KUP? Hastası, doğum sancıları çeken gelinini hastahane'ye ve doğum evine ulaştırma olanağı verecektir çok çok. O da o dolaylarda hastahane yada sağlık ocağı varsa, ve gene bu sağlık ocağı bir doktoru bulunan şanslı sağlık ocaklarından biri ise.

Anadolu'nun bir yarısında bulunan 15 ilde şimdi 50 adet şantiyeye dağılmış 600 iş makinesi, 100 mühendis ve 200 teknik eleman Doğulu junkerlerin canına can katmak için seferber edilmiştir. Nüfusunu yüzde 23,2 sinin topraksız bulunduğu ve bu oranın daha da yüksek bir düzeyde bulunduğu Doğu Anadolu'da uygulanan bu proje yoksul halkın sırtından Junkerleri finanse etme sonucunu doğuracaktır.

Ancak Ali Topuz projenin ekonomik yararları yanında sosyal yararlarından da söz ediyor. Kuşkusuz bu yollardan yeşil bereliler daha kolayca geçecekler, "kanun kaçaklarına" göz açtırınayacaklar ve o ün salan arama, tarama eylemlerini daha kolaylıkla yürüteceklerdir. Sosyal yararların yanında kişisel yararlar da var kuşkusuz. Bu büyüklüğe, ölümsüzlüğe götüren yoldur. Sezarlar da bu yoldan geçerek ölümsüzlük şerbeti içmişlerdir. Bakanı izleyen gazeteciler bakanın uyumadan 43 saat yol aldığını, kızarmış gözlerle çalışmaları izlediğini hayranlıkla belirtiyorlar. Bir Ali Topuz miti geliştiriliyor. Bir Nietzche yarattığı "Übermensch" Türkiye kamuoyuna sunulmaya çalışılıyor. Köylüler bakanı iki saat omuzlarında taşıyorlar. Yeni bir omuzda taşıma dönemi açılıyor Türkiye'de. Bütün bunların arkasında hangi hesaplar yatıyor?

Bugün Türkiye'de plancılık bir yana atılmış, projecilik dönemi yeniden getirilmiştir. Köy İşleri Bakanlığı yetkilileri Türkiye karanlığına bir iki projektör çıkarak belirli alanları bir süre için aydınlatıyorlar. Bütün kaynaklar, enerjiler, dikkatler bu alanlarda yoğunlaştırılıyor. Müsteşarından başlayarak bütün yetkililer Bafra yiyor, Bafra içiyor. KUP yiyor, KUP içiyor. Herkes perişan, herkes bir eylem şehveti içinde bitap ve bütün kargaşanın üstünde bir ulu portre, bir Auguste yükseliyor: Ali Topuz. Bu arada bazı ikinci isimlerin us'lcacık lanse edildiğini görür gibi oluyoruz. Köktenci görüşleriyle ve genç yaşlarıyla takdir ve saygı uyandıran isimler ortaya çıkmakta birer birer.

Görelim Tanrım neyler, neylerse iyi eyler!

Ali Topuz: CHP kurmayından yeni bir "Sezar" yetişiyor.

Ören toplantısının içyüzü

DİSK CEP

Y. ÜNAL

Aylardır sözü edilen ve çok önemli kararların alınacağı söylenen DİSK'e bağlı sendikaların yür tme kurullarının toplantısı, önceki hafta Ören'de yapıldı. Genel-İş Sendikasının 'dinlenme tesisleri'nde yapılan toplantıda, çok sert tartışmaların olduğu gazetelere yansıdı. Nihayet gene gazetelere de yansıdığı gibi, DİSK Genel Başkanı ve Genel Sekreteri'nin "tutumlarını yumuşatması" sonucu "ortak bir noktaya" varılabildi. Birleşilen ortak nokta, H kümetle Türk-İş arasında yapılan "toplumsal anlaşma"ya karşı çıkmak ve Hükümetin olumlu girişimlerini desteklemek olarak açıklandı. Böylece toplantı, başladığı gibi bitmiş oldu.

Niye toplandılar ve niye tartıştılar, ya da neyi tartıştılar da "ortak bir nokta"da anlaştılar diye sorulursa, verilebilecek en doğru cevap, "asıl konuşulması gereken sorunları konuşmayarak" olabilir.

Toplantıda yapılan sert tartışmalar, sendikaların yönetiminden gelen sorunlar, üyeleri arasındaki kargaşa ortamı, sendika yönetimlerine yöneltilen eleştiriler ve yapılan sözleşmelerin başarısızlığı gibi nedenlere dayanmıyordu. Tartışmalar daha çok Maden-İş Sendikası yöneticilerinin başını çektiği Bank-Sen ve bir iki küçük sendika ile şimdiki DİSK yönetimi arasındaki "ideolojik ve politik" sürtüşmelerdi. Ayrıca Maden-İş ve Bank-Sen arasında yapılan dayanışma anlaşması da örgüt içinde yeni bir gruplaşmanın göstergesi olarak görülüyordu. Eski DİSK, şimdiki Maden-İş Sendikası Başkanı olan Kemal Türkler ve arkadaşları, kendilerini sol, sosyalist diye tanıtıyorlar ve DİSK'i bu görünümle yönetmeye çalışıyorlardı. Kendilerine göre, politik bir taktik olarak CHP'yi destekliyorlar ve ileride kendi partilerini kuracaklarını iddia ediyorlardı.

Şimdiki yönetim ise bu türlü bir manevradan yoksun. Çünkü doğrudan CHP'li bir yönetim. Buna rağmen kendilerinin daha iyi sosyalist olduklarını göstermek için en az ötekiler kadar gayret içindeler. Politik sonuçları bakımından ikisi arasında bir fark olmamasına karşın, sosyalist olmak bakımından bazı farkları var. Öncekiler ismi konulmuş bir "Cephe"yi örgütlemeye çalışır görünürken, şimdikiler ismini kendilerinin koyacakları ve kimlerin katılacaklarını kendilerinin saptayacağı "emperyalizme ve faşizme karşı bir cephe" kurma peşindeler. Bu arada Ören'de yapılan toplantıda yeni bir ses daha duyuldu: Kemal Nebioğlu başkanı olduğu Gıda-İş sendikası adına yaptığı konuşmada (ortamı müsait bulmuş olacak ki) bir de tehdit savurarak, "bu ortam eski TİP'in kapatılmasına neden olan kargaşa ortamına benziyor" dedi ve en iyisinin "Bağımsız Türkiye Sosyalizmi" olduğuna işaret ederek DİSK Yürütme Kurulunun Raporu'na katılmadığını ve herkesin bu görüş doğrultusunda birleşmesini istedi.

"TOPLUMSAL ANLAŞMA"YA KARŞI ÇIKILIYOR MU?

DİSK'e bağlı sendikaların yürütme kurulları oy birliği ile, "Toplumsal Anlaşma"ya karşı çıktılar. Yayınlanan bildiride, bu anlaşma ile "işçi sınıfının kazanılmış olan hakları, işlemez hale gelmekte, toplu sözleşme ve grev hakkının askıya alınması amaçlanmaktadır" deniliyor. Evet "toplumsal anlaşma" ile yapılmak istenen budur. Buna karşı çıkılması da ilerici olmanın, sendikacı olmanın zorunlu gereğidir. Ama fiilen anlaşma içinde olmadan.

Türk-İş daha çok KİT'lerde örgütlü. Hükümetle yaptıkları toplumsal anlaşma sonucu, KİT'ler İşveren Sendikaları Konfederasyonu'(TİSK)ndan ayrılıyorlar. Ç nkü bu alandaki yetkiler asıl işverence, yani h kümetçe devralınılmıştır. Dolayısıyla kendilerine sadece sözleşmenin yür tülmesi görevi düşmektedir. Diğer yandan hükümet kendini işverenlerin patronu ilan edip onlar adına da "toplumsal anlaşma" yapamazdı. Birincisi gerçekten onların "patronu" değil, ikincisi, faşistler dışında hiçbir burjuva partisi kimliğini bu kadar açıkça ortaya koyamaz. Patronlarla yapılacak toplumsal anlaşma, nların hüviyeti açık patron örgütleriyle yapılır. Yani TİSK, MESS ve benzerleri gibi. 1977 yılı bu tartışma ile geçmişti. Yani Maden-İş'le MESS arasındaki anlaşmazlıklardan doğan grevlerle Maden-İş, MESS'i kabul etmiyor, Mess de sözleşme yapmaya yanaşmıyordu. Nihayet Maden-İş, karşı çıktığı grup sözleşmesini MESS'le imzaladı ve grevler kalktı. Bu arada yapılan sözleşme çok tartışıldı. Bu sözleşmelerin yarattığı huzursuzluk, sendikayı parçalanma noktasına kadar götürdü; kimi üyeler ayrılarak başka sendikalara gittiler, kimileri de Dev-Maden-İş Sendikasını kurdular. Yarattığı sonuçların gelişerek devam etmesine karşın, bu geçmişe ait bir sorundu. Geçenlerde gene Maden-İş Sendikası ile MESS arasında 21 işyerini kapsayan yeni bir sözleşme yapıldı. Ama sendika yöneticileri fabrikalara gidemiyorlardı. Temsilciler "sözleşme bize zorla imzalattırıldı, biz ne yapalım, sendika yöneticileri böyle karar verdiler" diyorlardı. Yönetim, kendi tabanından o kadar kopmuştu ki, Maden-İş'in 360 delegesinin 115'inin oyuyla Pendik bölge başkanlığına seçilen yeni yönetici Tezsan fabrikasında yaptığı konuşmada şöyle diyordu: "O kadar iyi bir sözleşme yaptık ki, ayrıca çalışma süresini de haftada 46,5 saate düşürdük." Oysa, bu fabrikanın haftalık çalışma süresi 45 saattir. Tezsan'lı işçiler gereken cevabı verdiler elbette.

Ve bu sözleşmeden sonra, faşistler işçileri Otomobil-İş Sendikasına, maocular da Devrimci Maden İş Sendikasına götürebilmek için kolları sıvamışlar. Bu arada sendika yönetimi, kendine muhalif işçilerin TİP'li, TİP sempatizanı vb. diyerek üyeliklerini kaldırmaya devam ediyor.

Kısaca Maden-İş başlangıçta karşı çıkar göründüğü grup sözleşmesi ile patronlarla yaptığı anlaşmayı sürdürüyor. Hem de "toplumsal anlaşma"ya karşı çıkarak. Anlaşılan bunlar yapılan işe değil, konulan isme itiraz ediyorlar.

Peki DİSK, o "toplumsal anlaşına"ya gerçekten karşı mı? DİSK Merkez Yürütme Kurulunun Ören toplantısına sunduğu raporun 29. savfasında aynen şöyle deniyor: "Toplu sözleşmeler, işkolu düzeyinde yapılmaktan çıkarılıp, işyeri ya da işyerleri (onlar beyaz geçmiş, biz kalınlaştırdık.) düzeyinde yapılacak bir düzene kavuşturulmalıdır." Maden-İş'in MESS'le yaptığı ilk sözleşmede, K. Türkler, "çok ileri bir sözleşme yaptık; önceden bu sonucu göremeniştik, şimdi gördük ki başarılı oluyoruz, bunu tüm işkollarına yaymak lazım", diyerek yaptıkları sözleşmenin savunusunu yapmıştı. Anlaşılan şimdi DİSK'te "işyerleri" diyerek grup sözleşmesini savunuyor. DİSK'e bağlı öbür sendikaların üzerinde ayrı ayrı durmaya gerek yok. Bunu sendikaların üyelerine sormak gerek.

TABANIN SÖZ VE KARAR SAHİBİ OLMASI

Maden-Iş Genel Başkanı K. Türkler, "Tabanın söz ve karar sahibi olma ilkesini yaşama geçirici uygulama mutlaka uygulanmalıdır." (MA-HA Ajansı s.4) diyor. Ne güzel söylemiş atalarımız: "Dinime küfreden bari müslüman olsa" diye. Maden-İş Yürütme Kurulu "tabanın söz ve karar sahibi olması" ilkesini savunuyor. Nasıl olacak bu?

Temsilcisinden bölge başkanına kadar, sana tabi olmayan hiç kimsenin adaylığını kabul etmezsen, büyük kongrelerindeki delegelerin ağırlığı kırk tane elekten geçirilmiş mutemet adamların olursa, nasıl olacak bu iş? Taban önce yöneticisini seçerken söz ve karar sahibi olamazsa, senin mutemet adamlarından başkası aday olamazsa, nasıl olacak? Seni eleştirenleri üyelikten atarsan, yapılan sözleşmeleri işçinin oyuna sunmazsan, onunla açıkça tartışmazsan nasıl olacak bu iş? Eski Ankara Valisi N. Tandoğan gibi, "Komünistlik de olsa biz yaparız, size ne oluyor" mu diyeceksin?

Görünüşteki ayrılık, kaderde, kıvançta ve tasadaki birliği gizle

Gene bu beyler sınıf ve kitle sendikacılığını savunuyorlar. Bu ilke, işçi sınıfının objektif birliğinden kaynaklanmaktadır. Tüm işçiler sınıfsal çıkarları gereği burjuvaziye karşı kendileri farkında olmasalar bile bir sınıf oluşturuyorlar; çünkü onların arasındaki çeşitli politik ve ideolojik ayrılıklar bu objektif birliği ortadan kaldırmıyor. Dolayısıyla bir sendikanın tüm bu kitleyi kucaklayabilmesi gerekir. Ancak o taban dirde durmadan kitlesini artırır. Sınıf niteliği ise, yöneldiği hedeflerle belirlenir. Ücret artışlarının sağlanması, işçilerin yaşam düzeylerinin yükseltilmesi zorunlu taleplerindendir. Ama bunun başarılı olabilmesi için, örneğin grevlerin "sosyalizmin okulu" olması gerekir. İşçilerin grevlerde daha ileri hedeflere hazırlanması gerekir. Ya bu beyler ne yapıyorlar? Grev yerlerinde işçi tutmuyorlar, işçilerin sadece üye olmalarını istiyorlar, kendilerini eleştirenleri üyelikten atıyorlar. Adaylığını kabul etmiyorlar. Daha da olmazsa işten attırıyorlar. Ve bu sendikanın üyeleri patronlardan değil, sendika yöneticilerinden çekiniyorlar, kendilerini patrona ihbar edip attırmasın diye. Bu mu tabanın söz ve karar sahibi olması? Bir de kalkmışlar "sınıf sendikacılığını kendi içlerinden parçalamaya özen gösteriyorlar" (MA-HA Ajansı s.3) diyorlar. Siz mi parçalıyorsunuz, yoksa sizin bu tutumunuza karşı çıkan ve eleştirenler mi? Bu yapılanın adı sadece anarko-sendikalizm değil, aynı zamanda tasfiyeciliktir. Ve bunun sonucu olarak da işte böyle üyelerinizin yanına yanaşamazsınız.

DİSK Yürütme Kurulu bu tutumu eleştiriyor ve "sendikalar işçi sınıfının politik örgütü değildir", "Parti gibi çalıştığında sendika olma özelliğini yitirir" (Yürütme Kurulu Raporu s. 10), "işçi sınıfının birliğini sağlamak, tasfiyecliği engellemek gerekir" diyor. (R. s.1) Buna karşılık iki önerisi var. Biri, "en alt düzeyden en üst düzeye kadar organlar seçimle işbaşına gelmelidir." (R. s.14); İkincisi ise, "sendika ana tüzüklerinin demokratik bir yapıda olması gerekir." (R. s.20)

Değişik sayfalar ve değişik bölümlerde dile getirilen bu eleştiriler yanyana getirildiğinde bir anlam vermek olanaklı. Yani, bazı sendikaların (Maden-İş ve onun tüzüğünü kopya eden ötekiler) tüzükleri demokratik değildir, bu tüzüklerle yapılan seçimler de seçim değildir, deniyor. Dolayısıyla gerçekten seçim olabilmesi için önce tüzüklerin demokratik hale getirilmesi gereklr, bu tüzüklerle tabanın söz ve karar sahibi olması mümkün değildir, deniyor. Elbette bu, bizim çıkardığımız yorum. Belki kendileri katılmazlar. Ama bir gerçek var ki, başta Maden-İş olmak üzere sendikaların büyük bir çoğunluğunun tüzükleri demokratik değildir. O nedenle de bugünkü yöneticiler istedikleri gibi at oynatmaktadırlar. Hem de devrimcilik, sosyalistlik adına.

TEKSTİL SENDİKASI NE OLACAK?

Bilindiği gibi zamanında kongresini yapamadığı

…ESİNDE YENİ BİRŞEY YOK

…miyor.

için Maden-İş yandaşı bir grubun itirazı üzerine Tekstil Sendikası kayyuma götürüldü. Şu anda üç kişilik kayyum sendikanın tüm yetkilerini devralmış durumda. Daha doğrusu Tekstil Sendikası'nın tüm eylemleri askıya alınmış durumda. Zamanında kongre yapamamanın da sorumluları gene yöneticiler. Yeniden seçilebilmek için yaptıkları manevralar şimdilik sökmedi, ama bu kez de sendika kayyuma gitti. Bu sendika içindeki "ilerlemeci" denen grubun yaptıkları da soruna tuz biber ekti. Beyoğlu ve Bakırköy şubelerinin kongrelerinde takındıkları uzlaşmaz tutum ve sonra yapmaya çalıştıkları korsan kongreler sayılmayınca, bu kez sendika kayyuma bırakıldı. Kayyum eliyle yapılmaya çalışılan işler bu heyet üyelerinin değişmesine neden oldu.

Şimdi bu sendikanın onbinlerce üyesinin işleri askıya alınmış durumda. Ama kimin umurunda? Kendi grevleriyle ilgilenmeyen, kendi üyelerinin yanına gitmeyen, gidemeyen K. Türkler, hem de "ilerici sendikal hareketi parçalamak istiyorlardı" diyerek, bu sendika içindeki tartışmalara doğrudan taraf olarak, direniş çadırlarını ziyaret ediyor ve yandaşlarına omuz veriyor. Bu sendikanın yönetimini "ilerlemeci" diye bilinen kendi taraftarlarının kazanmasıyla, vaktiyle TİP'li sendikacıları tasfiye etmek için uydurduğu "yeni konfederasyon"mu amaçlanıyor bilinmez. Ne var ki, bu sendikadaki çözümsüzlüğün birinci nedeni, önde gelen yöneticileri ise, diğeri de Türkler'in omuz verdiği "ilerlemeci"ler.

Ören'de bu da konuşulmadı.

NE KONUŞTULAR VE NEYİ TARTIŞTILAR?

Ören toplantısında, sendika yöneticilerinin sendikaları daha güçlü kılmak, mücadele hedeflerini somutlamak, örgütlerini geliştirmek, bu alanda üzerlerine düşen görevler ve mücadele perspektifleri vb. anlaşılan küçük işler olarak görüldüğü için tartışılmadı. "Büyük" yurt ve dünya sorunları üzerinde duruldu ve tartışıldı. DİSK Yürütme Kurulu'nun sunduğu raporda en önemli işleri olarak şunlardan söz ediliyor: "Acil görevimiz, anti-emperyalist, anti-faşist, anti-tekel cephenin oluşumu yolunda güç ve eylem birliği için demokratik platform gerçekleştirmektir." (R. s.35) Demek ki en önemli görevleri bu. Ne kadar kutsal bir görev! Ama hiç kimse kalkıp sormuyor; "Kiminle yapacağız bu işi?" İşçiler olmazsa, biz sendika yöneticileri mi sokaklara dökülüp gösteri yapacağız; işçiler olmazsa faşizmi ve emperyalizmi nasıl yeneceğiz, tekelleri nasıl alt edeceğiz? Kimse sormuyor bunları. Sendika tabanları kaynıyormuş, işçiler kendilerine güvenmiyormuş, fabrikalara gidemiyorlarmış, faşistinden maocusuna kadar ne kadar düşman ve sapık akım varsa sendika tabanlarını oymaya kalkıyormuş, sözleşmeleri işçiler kabul etmiyormuş, kimin umurunda? Önemli olan "cephe kurmak"!!

Kemal Türkler bu konuda görevlerini daha da somutlamış. "Acil görevimiz nedir?" diye soruyor ve cevap veriyor: "Hükümete ilişkin izlenecek politika ile bu sorunun cevabı iç içe geçmiştir: ... "Birincisi, büyük sermayenin hükümet içindeki ve dışındaki uzantılarının etkisini, baskısını en azından azaltıcı ve nötralize edici bir politika izlenmelidir.... İkincisi, hükümeti sekterizme düşmeden ve ilişkileri gereksiz yere zedelemeden uyarmaktır." (MA-HA Ajansı, s.2). Bu kişiye sormak gerekir: Büyük sermaye dediğin nedir ki? Hem varolacak ve var olmaya devam edecek ve hem de hükümet içindeki ve dışındaki etkisi (hem de en azından) nötralize edilecek? Bu bay kimin kesesinden ziyafet veriyor acaba? Satır arası konuşmayı da pek seviyor: "İlkeli olarak desteklediğimiz CHP tek başına iktidar olamadı", "onun için" diyor, "ilişkileri gereksiz yere zedelemeyin". Faşist saldırılar, öldürmeler, işsizlik, hayat pahalılığı, enflasyon, yokluk, "toplumsal anlaşma" tüm bunlar gereksiz şeyler ise, gerekli olan keskin laflar edip, tasfiyecilik yapmak mı?

Zaman zaman sertleşip, zaman zaman ortak bir noktaya varılan tartışmalar bunlar oldu. Çünkü "işçi sınıfının ekonomik, politik, ideolojik mücadelesi bir bütündü" (Rapor s. 9), dolayısıyla da bu mücadele bütünlüğü içinde sendikacılarımıza da "cephe kurmak ve hükümetle iyi geçinmek" düştü.

Faşist saldırılar, işsizlik enflasyon ve benzerleri gibi içinde bulunduğumuz dönemin en önemli sorunlarına gelince. Hükümet, bunalımın yükünü işçi ve emekçilere yıkmak için çaba harcarken, Türk-İş'le bir "toplumsal anlaşma" imzalarken, kendisine ilerici diyen sendikacılar, "bunalımdan çıkışta işçi sınıfımıza ve emekçi halkımıza düşen bir görev yoktur ve olamaz" (R. s.6) diyerek işin içinden kendilerini sıyıramazlar. İşçi sınıfı ve emekçi halk adına konuşanlara çok önemli görevler düşmektedir. Büyük sermayenin hükümet üzerindeki etkisi de, faşist saldırılar da, emperyalist bağımlılık da, sadece ve sadece en geniş işçi ve emekçi kitlelerin katılımıyla yenilebilir. Onlar adına konuşmaya kalkanların, önce işçilere emekçilere güven vermek, kendi alanlarında üstlendikleri görevleri başarıyla yürütmek ve onların kazanımlarını koruyabilmek ve daha ileri haklar için mücadeleye sokabilmek görevi vardır. Ören'deki toplantıda "ben bu görevimi hakkıyla yapıyorum" diyen kaç kişi vardı acaba?

İDEOLOJİK GERİLİK Mİ, SAPTIRMA MI?

DİSK yöneticileri, aynı nesil içinde bunca mücadele deneyinin biriktiği bir tabana karşı, kendilerini sosyalist olarak tanıtmak zorunda olduklarının bilincindeler. CHP üyesi de olsalar, kendilerini sosyalist hem de "bilimsel sosyalist" olarak tanıtmak zorundalar. Başka türlüsü mümkün değil. DİSK yönetiminde halef de selef de yeni bir kategori: CHP'yi destekleyen ya da CHP'li "sosyalistler". O nedenle tüm konuşmalarında sosyalist sistemi, dünya işçi sınıfı hareketini, ulusal kurtuluş savaşlarını savunmak zorundalar, sosyalist bir gelecekten bahsetmek zorundalar.

Ama bu kez sosyalist olduklarını gösterebilmek için kendilerine yeni bir misyon daha atfediyorlar; Şöyle: "işçi sınıfının birliği maddi temeller üzerine yükselir ve bu birlik sınıfsal bir birliktir. Bunun da ilk koşulu ideolojik birliği sağlamaktır." (Rapor, s.20) Böylece maddi birlikle ideolojik birliği yanyana getirip, ikincisini kendilerinin en önemli görevleri haline getiriveriyorlar. Maddi birlik sınıfsal birliktir, bu doğru; sendikalar da bu doğru temel üzerine otururlar. Maddi birliğin ilk koşulu da işçi olmaktır. Bir kişi işçi olarak çalışmaya başladığı anda o birlik içine girer. Ne savunduğu ideoloji, ne de parti, bu birliğe engel değildir. İdeolojik birlik ise, bilimsel sosyalizmi kavramak, başka bir deyişle bilimsel sosyalist partili ya da onun sempatizanı olmaktır. Ve bu görevde sendikaların rolü kendi alanlarındaki mücadele hedeflerinde, Partiyle uyum sağlamaktır. Böylece işçi sınıfı içinde bilimsel sosyalizmin yaygınlaşmasına ve işçi sınıfının eylem birliğinin sağlanmasına çalışmaktır.

İşçi sınıfının partisi ise sendika yöneticilerinin paşa gönüllerinin beğendiği parti değildir. O parti, sendikalardan ve sendikal hareketten bağımsız doğar ve gelişir. Politik mücadele sendikal mücadelenin daha ileri düzeylerdeki bir uzantısı da değildir. İşçi sınıfının ideolojik birliğini sağlamak şimdiye kadar dünyanın hiçbir yerinde sendikaların görev alanı içine sokulmamıştır. Çünkü partisi olmadan işçi sınıfının ideolojisi de olmaz. Ve bu görevi parti yapar.

"Partiye düşmanlık... sınıf mücadelesinde bağımlılık anlamına gelir" (R. s.17) diyorlar. Doğru, ama hangi partiye düşmanlık, CHP'ye mi? Böyle anlaşıldığı ortada.

"İşçi sınıfının seçimlerde temsil edilmediği günümüz koşullarında" (R. s.6) demek sizin haddinize düşmemiştir. Günümüz koşullarında kimi sendika yöneticileri parti kurucusu olmuşsa, kimileri partili olmuşsa, sendika yöneticileri olduğu için değil, sosyalist oldukları için oldular. Ve sosyalist olduklarını da gösterdiler. Sizin içinizden kaç kişi çıktığınız işyerine döndü, ya da dönebilir? Onlar bu örneği verdiler ve sizin de kimilerinizi "ben de öyle döneceğim" diye nutuk atmak zorunda bıraktılar. Onlara bakıp da biz de sendikacıyız, dolayısıyla sosyalistiz diyemezsiniz. Sendikacı olan sosyalist olur diye nerede yazıyor?

"Eleştiri özeleştiri yöntemi olmadan sendikal demokrasi ilkesi hayata giremez'"miş. (R. s.16) Özeleştiri günah çıkarma değildir. Her yaptığı işin hata olduğunu kabul ederek kimse sorumluluktan kurtulamaz. Önce sendikal demokrasiyi sağlayan, tasfiyeciliği hırakın, yaptığınız sözleşmeleri işçilerin onayına sunun, tabanın söz ve karar sahibi olmasının lafını değil, işini yapın.

"Çok sayıda sarı sendikacı işçilere sömürü ve baskının sözünü etmekte, hatta eğitim seminerlerinde göstermelik bir biçimde 'artı değer' anlatılmaktadır." (R. s.12) Çok doğru; peki siz ne yapıyorsunuz?

CEPHE KURUYORLAR

Anti-faşist, anti-emperyalist cephe kurmak, toplu sözleşme yapmak demek değildir. Rapor, "bu çalışmaya yardımcı olacak partilerle sıkı bir ilişki içinde olunmalıdır" (s.37) diyor. Yani partiler yardımcı olacak, bu beyler de "cephe" kuracaklar.

Ne istiyor bu beyler? İdeolojik birliği sağlamak lazım derken, cephe kurmak lazım derken ve bu konularda sert tartışmalar yaparken, ne istiyorlar? Artık her şey gün gibi ortadadır. Cephe kuracağız, ideolojik birlik sağlayacağız diyerek, sendikalarda yaptıkları işlerin üstünü örtmek ve tartışmak başka alana çekmek istiyorlar. Böylece sözde itibar kazanacaklar ve sendikacılıklarını yapmaya devam edecekler. Yağma yok! Sendikal görevini yapamayan, faşizme karşı da görevini yapamaz. Şimdi kurmaya çalıştıkları "cephe", işçi sınıfı içinde kaybettiklerini küçük burjuva devrimcilerinden kazanmak isteyen bir cephedir. Bu sahte bir çabadır. Öne sürdükleri görüşlerdeki tutarsızlık, yanlışlık ve gerilik bu sahtelikten kaynaklanmaktadır. Yapacağınız en iyi özeleştiri bu sahteliği açığa çıkarmak ve buna karsı mücadele etmektir. Bu konuda sendika tüzüklerinin demokratikleşmesi yolundaki eleştiri olumludur. Ama sözde kalmamak kaydıyla. Ören toplantısından çıkarabilecek en iyi sonuç da budur: DİSK" cephe"sinde başka yeni bir şey yok.

BİRLEŞİK MÜCADELEYİ ÖĞRENMEK VE ÖĞRETMEK ZORUNDAYIZ

YAVUZ CİZMECİ

1978 yılının başlarında İstanbul'da bir miting düzenlendi. Ecevit Hükümetinin kurulmasından hemen sonra düzenlenen mitingin örgütleyicileri İstanbul'daki kitle ve meslek örgütleri idi. Toplumun çeşitli kesimlerini örgütlemeyi hedefleyen bu örgütlerin üzerinde anlaştıkları ortak ilkeler dizisi ve eylem programı vardı. Kısaca anti-faşist, anti-emperyalist, anti-şovenist eylem birliği platformu adını alan bu biraraya geliş, II. MC döneminden beri ortak işler yapan bir örgütlenme biçimiydi. Hatta, sözkonusu miting II. MC iktidarının son günlerinde yapılması planlanmış bir eylemdi. Bütün hazırlıkları tamamlanmış bir kitle eyleminin yeni CHP iktidarı döneminde yapılıp yapılamayacağı tartışmaları içinde, anti-faşist, anti-emperyalist, anti-şovenist kitle gösterisi gerçekleştirildi.

Mitingde onbinler yürüdü. CHP'nin yeni iktidara gelmiş olması nedeniyle, "acaba demokrat bir iktidarı daha ilk günden karşıya almış olmaz mıyız?" endişelerini taşıyanların endişelerini boşa çıkartan bir kitle gösterisi oldu. Faşizm ve emperyalizm kavramlarında genel olarak anlaşmış, maocu akunların ve bireysel teröre inananların dışında oluşturulan platformun saptadığı sloganlar miting meydanında hep bir ağızdan haykırıldı. Hatta bu anlaşmanın gerektirdiği disiplinin yer yer dışına çıkma eğilimi gösteren örgüt üyeleri bizzat örgüt yöneticileri tarafından engellendi. CHP'nin iktidar olması ile herşeyin bitmediğinin bilincinde olan onbinler somut istemlerini dile getirdiler. Öğretmenler, teknik elemanlar, memurlar, gençler başta can güvenliği olmak üzere toplumun demokratikleştirilmesi yolunda atılması gereken adımları bir bir sıraladılar. Büyük çabalara rağmen DİSK'e ve Türk-İş'e bağlı hiçbir sendikanın katılmadığı bu eylemde, meslek odaları, Dev-Genç, İGD, İşçi Kültür Derneği, PİM ve daha birçok örgütün üyeleri omuz omuza yürüdüler. Birleşik mücadele vermenin heyecanı ile ve daha örgütlü bir birleşik mücadelenin umudu ile.

BİR EYLEMİN OLUMLU DERSLERİ

Bu olay yakın tarihte yaşanmış bir deney. Her olay gibi, üzerinde düşünülmesi, dersler çıkartılması gereken bir deney. Deneylerden yararlanmak için ise gerçekçi olmak gerekiyor. Olayların bütün yönlerini olanca gerçekliği ile ortaya koymak gerekiyor. Hele işçi sınıfının bilimsel sosyalist hareketine inananlar, ve kitlelerin örgütlü birleşik mücadelesi için uğraşverenler için gerçekçi yaklaşım aynı zamanda tıkanıklıkları aşmanın yolu oluyor. Şu veya bu örgütün, şu veya bu akımın, hatta şu veya bu kişinin gücenmemesi için, olayların bütün yönlerinin irdelenmesini ertelememek, tersine birleşik mücadelenin daha sağlam ve daha kalıcı olması için yanlış ve doğruların üzerine cesaretle gitmek gerekiyor. Meslek ve kitle örgütlerinin ele alınışı, eylemlerinin irdelenişi ve sözkonusu somut eylemden dersler çıkartılması için de kuşkusuz aynı yaklaşımlar geçerli.

Anti-faşist, anti-emperyalist, anti-şovenist eylem birliği platformunun düzenlediği mitingin göze çarpan üç yanı vardı. Birincisi, CHP'yi karşıya alma endişelerine rağmen, somut talepler etrafında onbinlerce kişinin bir araya gelmesi. İkincisi, biraraya gelen onbinlerin sahip olduğu eylem birliği ruhu. Eylem birliğinin gerçekleşmesi ve zedelenmemesi için sarfedilen yoğun çaba, gösterilen büyük titizlik. Üçüncüsü ise, bütün iyiniyetlere ve yoğun çabalara rağmen, hâlâ "takım tutar gibi örgüt tutmaktan" gelen disiplinsizlik. Eylem, birinci ve ikinci yanları ile birleşik mücadele açısından yararlı, öğretici, sahip çıkılması ve ilerisi için geliştirilmesi gereken yanlara sahip idi. Örneğin, onbinlerce kişinin hep bir ağızdan "yaşasın eylem birliği" diyebilmeleri, miting meydanının egemen sloganının bu olması, örgüt yönetcilerinin bu konuda çok açık ve çok ciddi çaba harcamaları, birleşik mücadele açısından olumlu dersler çıkartılması gereken hareketlerdi.

DENEYSİZLİK VE KÜÇÜK BURJUVA DEVRİMCİLİĞİ

Buna karşılık, bazı gruplarda görülen disiplinsizlikler ise eylemin olumsuz dersler çıkartılacak yanları idi. Örneğin, bazı grupların, kendi sözcülerinin konuşmaları bittikten sonra pankartlarını dürüp dağılmaya başlamaları, eylem birliğinin birlikte saptadığı somut talepleri dile getiren konuşmaları dinlemeye gerek bile görmemeleri disiplinsizliğin belirgin örneği idi. Hele, Dev-Genç eski genel sekreterinin, eylem birliği platformunun mitinginde, eylem birliğini geliştirecek bir konuşma yerine, gençiği Türkiye devrimci hareketinin ezeli ve ebedi öncüsü olarak yorumlayan, işçi sınıfının mücadelesini gözardı eden konuşması daha ileri bir disiplinsizlik örneği idi. Küçük burjuva devrimciliğinin somut örneklerini veren bu ve benzeri disiplinsizliklerin de öğretici yanları ve maddi temelleri var. Öncelikle sınıf özü olmayan hareketlerin bu eyleme yansıması elbette belli olumsuzlukları içerecek. Ayrıca, örgütlü birleşik mücadele konusunda kitlelerin ve örgütlerin yeterli deneylere sahip olmaması diğer bir nokta. Bu deneysizliğin getirdiği olumsuzluklar birleşik mücadele bilinci ve isteği ile aşılabilir. Sınıfsal özü olan olumsuzluklar ise, ideolojik, politik ve örgütsel mücadele ile aşılabilir.

Bu ayrıma sürekli dikkat etmek gerekiyor. Deneysizliklerden kaynaklanan yanlışlar ve sınıfsal özü olan yanlışlar birbirinden ayırdedilmek zorundadır. Birincisi, belli bir süreçte, eylem içinde, karşılıklı güveni geliştirerek çözülebilir. Deney kazanan kişiler ve örgütler, deneysizliğin hatalarını aşabilirler. Örgütlü birleşik mücadelenin gelişip, güçlenmesine katkıda bulunabilirler. Ama deneysizliğin yanında, hatta bazan zengin deneylere rağmen, işçi sınıfı biliminin dışında, küçük burjuva karakterli düşünce ve uygulamaların getirdiği yanlışlar sadece deney kazanma ile aşılamaz. Deneyler birlikte, mücadelenin sınıfsal karakteri hakkında gelişen daha fazla netleşmeye ihtiyaç vardır. Bu netleşmeyi sağlamak üzere, bir yandan örgütlü birleşik mücadele verilirken diğer yandan da bilimsel sosyalistlerin sürekli olarak ideolojik mücadeleyi sürdürmeleri gerekir. Somut adımlarda belirginleşen yanlışların ideolojik temellerine vurmak gerekir. Böylelikle hem küçük burjuva devrimciliğine karşı gereken ideolojik mücadele verilmiş, hem de örgütlü birleşik mücadelenin gerçek istekliIeri yaygınlaştırılmış olur.

FIRSATÇILIĞA VE MAKYAVELİZME HAYIR!

Örgütlü birleşik mücadelenin ideolojik alanda en fazla üzerinde durulması gereken bir yanı var. O da örgütlü birleşik mücadelenin geçici ve taktik bir sorun olmadığı. İşçi sınıfı hareketi için örgütlü birleşik mücadele temel, stratejik bir konudur. Sürekliliği olan ciddi bir konudur. Küçük burjuva hareketlerine karşı ideolojik alanda mücadele edilmesi zorunlu olan nokta budur. Çünkü küçük burjuva hareketleri eylem birliğini geçici ve taktik bir sorun olarak ele alırlar. Güç hesapları ile, denge hesapları ile çeşitli zamanlarla eylem birliğinin içinde veya dışında olurlar. Fazla güçlü değil ise, sesini duyurmak için; fazla güçlü ise söylediklerinin tümünü kabul ettirmek için elden geleni yaparlar. Güçsüz ise eylem birliğinden yana, güçlü ise eylem birliğini o kadar da fazla umursamayan bir tavır alabilirler. Eylem birliği örgütlenmelerinde daha güçlü görünmek için çeşitli zorlamalara girebilirler. Örneğin, aynı tabana sahip birden fazla örgütü, örgüt sayısı çok görünsün diyerek, eylem birliği platformlarına önerebilirler. Benzeri bir çok yanlış, çok çeşitli yerlerde ve çok çeşitli düzeylerde görülebilir. Önemli olan bu yanlışları görmek ve düzeltilmesi için çaba sarfetmektir.

Bilimsel sosyalistler, çeşitli örgütlerin, akımların ve kişilerin yaptıkları yanlışları derhal fırsat bilme, bir koz olarak kullanma ve daha da önemlisi örgütlü birleşik mücadeleyi daraltma ve güçsüzleştirmeden yana değildirler. Tersine, saptanan yanlışların tekrarlanmaması için ısrarlı çaba sarfederler. Birleşik mücadeleyi engellemek isteyenlere fırsat tanımazlar. Örneğin, çeşitli meslek örgütlerinde bu yıl çeşitli bileşimlerle yönetimler oluşturulmuştur. Bu bileşimlerin bazılarında ortaya çıkan yanlışlar bilimsel sosyalistlere önemli görevler yüklemektedir. Bireysel teröristlerin ve maocu akımın dışında kalan en geniş birliktelikleri oluşturma görevi yine bilimsel sosyalistlerin önündedir. Birlikte olunabileceklerin bütün yanlışlarına, sekter yaklaşımlara rağmen, bu yanlışları fırsat bilmeyen bir anlayışla, düğümleri bilimsel sosyalistler çözecektir. Bazı meslek örgütlerinde, örneğin Devrimci Yol sempatizanı teknik elemanlarla somut. gerçekçi ve işçi sınıfının bilimi ışığında oluşturulan programlı, ikna yöntemine dayanan işbirlikleri bu aralar ciddi engellerle karşılaşmaktadır. Yönetimde salt çoğunluğa sahip oldukları yerlerde Devrimci Yol sempatizanı teknik elemanlar tarafından saptanan ortak programlar unutulmakta, ikna yöntemi bir yana bırakılmaktadır. Azınlıkta iken ikna yöntemi bir isteyen, ama pa ak hesabı ile çoğunlukta olunca ikna yöntemini unutan küçük burjuva devrimciliğinin tipik örnekleri yaşanmaktadır. En açık konularda bile, sırf benim dediğim olacak diyerek, adeta gücünü kanıtlamaya çalışan sekter tavırlar izlenmektedir. Bu yaklaşımlar, nereye varır, ne işe yarar, sonuçları ne olur?

Bütün bu soruların cevabı bilimsel sosyalistlerce açıktır. O yüzden, faşizme ve emperyalizme karşı örgütlü birleşik mücadeleyi yaralayan tavırların, karşılıklı güven duygusunu zedeleyen yaklaşımların üzerine gitmek bilimsel sosyalistlerin en önde gelen görevidir. Ortak programlara sahip çıkan, ısrarla ve her zaman ikna yöntemini savunan bilimsel sosyalistler, örgütlü birleşik mücadelenin yaygınlaştırılması ve güçlendirilmesinin güvencesi olacaktır. Tarih, hiçbir gücün, kitlelerin örgütlü gücü önünde duramadığını göstermiştir. Kitlelerin örgütlü birleşik gücünü ve bu doğrultuda birleşik mücadeleyi öğrenmek ve öğretmek zorundadır.

Tarih hiçbir gücün kitlelerin örgütlü gücü önünde duramadığını göstermiştir.

Baykal: Bir yılan hikayesi

Genç: Günah çıkartmada yeni yöntemle

ATAŞ rafinerisi:

LAFLA PEYNİR GEMİSİ YÜRÜMEZ

Bir yılı aşkın süredir yılan hikayesine dönen "Ataş Rafinerisi" sorunu yeni bir aşamaya ulaştı. Rafineride üretimi sürdüren üç yabancı petrol tekeli geçtiğimiz hafta başında yeniden üretimi durdurdular. Mobil, BP ve Shell şirketlerinin üretimi her durduruşunun ertesinde olduğu gibi bu kez de ATAŞ Rafinerisinin kamulaştırılmasıyla ilgili tartışmalar canlandı. Ecevit hükümetinin kurulmasının hemen ertesinde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Baykal'ın bir tek uyarısıyla dize getirildiği iddia edilen bu üç büyük petrol tekeline karşı hangi önlemlerin alınması gerektiği yeniden tartışma konusu oldu.

Son günlerde bu tartışmaya yeni bir unsur eklendi. "Kamulaştırma" gibi tekelci büyük sermayenin kulağını gıdıklayan bir girişim yerine, ATAŞ Rafinerisi'nin uluslararası tekellerden satın alınması önerisi öne sürüldü. Basında yer alan haberler, Rafineri'nin hükümet tarafından satın alınması önerisinin Mobil, BP ve SHell şirketlerinden kaynaklandığını ortaya koydu. Ne var ki alış verişin koşulları arasında hükümetle petrol tekelleri arasında görüş birliği sağlanamıyordu. Altı ay önce dünyanın en güçlü petrol tekellerine tek başına kafa tuttuğu yolunda yayılan haberlerle göklere çıkarılan Enerji Bakanı, bu kez aynı şirketlerle oturduğu pazarlıkta birkaç milyon doları kurtarmaya çalışan bir alıcı gibi gösterilmeye başlandı.

Bu arada, yılın başından beri Ecevit hükümetinin ATAŞ Rafinerisi'ni elinde tutan petrol tekelleri karşısındaki ikircikli tutumunun arkasında, uluslararası finans kuruluşlarıyla giriştiği pazarlıkların yattığı da belli oldu. Bu petrol tekelleri pekçok uluslararası kredi kuruluşunun da ortağıydılar ve onlara karşı alınacak her "tatsız" tutum, taze para arama seferberliğine giren hükümetin önündeki kapıların kapanması anlamına gelecekti.

İŞTE SANSÜR

ATAŞ Rafinerisi'nin durumu geçtiğimiz hafta başında İzmir'deki demokratik kuruluşların düzenlediği ortak bir çalışmanın da konusu oldu. Aralarında Sosyal-İş, Keramik-İş, Tek Ges-İş, Maden-İş, Bank-Sen gibi sendikalarla TMMOB'ne bağlı Odalar ve TÖB-DER, TÜS-DER, Genç Öncü, İGD gibi kuruluşların da bulunduğu 38 örgüt tarafından düzenlenen "ATAŞ ve Petrol Tekellerinin Sömürüsü" konulu tartışmalı toplantı 5 Ağustos Cumartesi günü Fuar Ekici-Över salonunda yapıldı. İzmir'de demokratik kuruluşlar arasındaki ortak çalışma ve eylem birliği çalışmalarının yeniden canlanması bakımından olumlu bir adım olan bu toplantı, kimi fırsatçı ve samimiyetsiz tutumları sergilemesi bakımından da bir örnek oldu.

Tartışmalı toplantıya TİP İzmir İl Başkanı Vedat Pekel, CHP İzmir Milletvekili Süleyman Genç ve Yazar Özlem Özgür katılıyordu. Ortak çalışmayı torpilleyen fırsatçı tutum, daha ilk anda, Enerji-Der tarafından hazırlanan duyuruda TİP İl Başkanı'nın adına yer verilmemesiyle kendisini gösterdi. Toplantıdaki konuşmalar da bir başka biçimde aynı anlayışın devamını sergiliyordu.

CHP'NİN AYAKLARI

Süleyman Genç'in konuşması, bir yandan bugünkü CHP hükümetinin çok ilerlerinde gözükmeye çalışırken, aynı anda hükümeti temize çıkarmak için dil dökmenin tipik bir örneğiydi. Genç, bir yandan sorunun "Türkiye'nin çarpık ve bağımlı kapitalist düzeniyle ilgili" olduğunu söylüyor, diğer yandan da ATAŞ sorununun artık bitmiş sayılması gerektiğini ilan ediyordu. Dinleyicilerin yazılı soruları üzerine Genç'in ikinci turda yaptığı konuşma ise bütünüyle CHP hükümetini günahsız gösterme çabasına ayrılmıştı. "Sabırlı olma" öğüdünü tekrarlayan Genç, hükümetin elinde sihirli değnek olmadığını, üstelik bu hükümet giderse yerine ancak bir MC'nin gelebileceğini söylüyordu.

ATAŞ'la ilgili bir toplantıya çağrılı olarak geldiğini unutan yazar Özlem Özgür ise konuşmasını İzmir İktisat Kongresi'ne, emperyalizmin tarihte Türkiye'ye girişine ve işsizlik, enflasyon, yatırım, üretim gibi konulara ayırmıştı. Fakat Özgür bununla kalmadı. "CHP üst yönetiminin tabanından 100 yıl geride olduğu"ndan söz ederek işe başlayan Özgür, konuşmasını tatlı sona bağladı: "CHP'nin yakası tekellerin elinde ise ayakları bizim elimizdedir." Bu sözler, CHP'yi eleştirme görünümü arkasında onun "ayaklarına" yapışmanın yeni bir örneğinden başka bir şey değildi. "CHP" nin bugünkü durumundan dolayı içinin kan ağladığını" da eklemeyi unutmayan Özgür, başkaları için gözyaşı dökerek onların ilerisinde yürümenin olanaksız olduğunu unutmuştu.

Toplantının konusunun "hükümet ve CHP" tartışmasına kaydırılması, toplantıyı amacından büyük ölçüde saptırmıştı. TİP İl Başkanı Pekel ilk konuşmasında uluslararası petrol tekellerinin dünya çapındaki sömürü düzenini anlattıktan sonra, petrol rezervlerinin uluslararası tekellere peşkeş çekilmesinin, petrol ithalatı yoluyla Türkiye'nin sırtına yüklediği ağır yükü örnekleriyle sergiledi. İkinci tur konuşmasında ise Pekel, demokratik kuruluşların ortak çalışmalarını amacından saptırmaya yönelik tutumların bu toplantıda ortaya çıkan örnekleri üzerinde durdu. Bugün Türkiye'nin önündeki hükümet sorununu "CHP gitsin de MC mi gelsin" biçiminde koymanın, ilerici ve demokrat güçlere karşı tehdit savurmak anlamına geldiğini belirtti. CHP'nin yapabilecekleri konusunda hayal kurmamış olan sosyalistlerin bugün de hayal kırıklığına uğramadıklarını dile getiren TİP İl Başkanı şöyle diyordu:

"Sayın Genç konuşmasında sorunu sınıf meselesi olarak, sistem meselesi olarak sundu ve çözüm yolu olarak kapitalist sistemden çıkılmasını önerdi. Sayın Genç'in aynen katıldığımız bu sözleri Meclis kürsüsünden de yapmasını diliyoruz. Aksi takdirde bu tür toplantılarda çokça yinelenen bu ve benzeri sözleri ilerici, demokrat güçlere uzatılmış bir elma şekeri olarak değerlendireceğiz."

"ATAŞ ve Petrol Tekellerinin Sömürüsü" konulu toplantı, fırsatçı yaklaşımlarla amacından saptırılmak istenmiş olmasına rağmen, CHP'yi ve onun hükümetine toz kondurmamak için yarışanları yine de memnun etmedi. Cumhuriyet gazetesi toplantıyı Süleyman Genç' in tek başına yaptığı bir konuşma gibi sunmak gereğini duydu. CHP hükümetini temize çıkarmak için harcanan çabaların, ister istemez emperyalist tekelleri ve büyük sermayeyi de aklamaktan başka yarar sağlayamayacağı bu örnekle de görülüyordu.

Demokratik güçlerin eylem birliği ama nasıl?

VEDAT PEKEL

İzmir'de çeşitli demokratik kuruluşlar arasında güç ve eylem birliği çalışmalarına yeniden başlandı. İlk olarak faşist baskı ve cinayetler konusunda Başbakan Bülent Ecevit'e hitaben bir açık mektup kaleme alındı ve ardından bir ortak basın toplantısı yapıldı. İkinci olarak Ataş Rafinerisi ve petrol tekellerinin sömürüsü konusunda bir basın toplantısı imza kampanyası ve TİP İzmir İl Başkanı Vedat Pekel, CHP İzmir Milletvekili Süleyman Genç ve yazar Özlem Özgür'ün katıldıkları tartışmalı bir açık oturum düzenlendi. Geçmiş yıllarda yaşanılan olumsuzluklardan gerekli derslerin büyük ölçüde çıkarıldığı ve aynı olumsuzluklara tekrar düşmemek için herkesin özen gösterdiği güçbirliği çalışmalarında başlangıç için umut verici sayılması gereken gelişmeler. Ancak umut verici gelişmelerin varlığı yeterli değil. Birçok alışkanlıklardan sıyrılınması ve daha çok adımların atılması gerekiyor.

Küçük ve önemsiz gibi görünen ayrıntılardan kesinlikle kurtulma zorunluluğu var. Enerji-Der yönetim kurulu tarafından ataş konulu toplantının duyurusu için üyelerine dağıtılan duyuru bildirisinde konuşmacı olarak sadece Süleyman Genç ve Özlem Özgür var. Üçüncü konuşmacının adı yok. Bilinçli TİP düşmanlığı ve güçsüzlük. Başka izahı yok. Bu bildiri'yi okuyanlar toplantıya katılıp TİP İl Başkanını konuşmacı olarak gördüklerinde ne düşünürler? Bu hesabı bile yapamayacak kadar dar kafalılığa herhalde "çocukluk hastalığı" deyip geçmek gerekir. Petrol-İş sendikası İzmir Şubesi duvarına asılan duyuru da aynı şekilde. "TİP kompleksi"nden artık kurtulmak kimileri için herhalde yararlı olacaktır.

Bu tür çalışmalarda asıl amacı hiçbir zaman gözlerden uzak tutmamak, gözardı edilmemesi gereken, üzerinde titizlikle durulması gereken bir gerekliliktir. Tek yanlı siyasal kazanım elde etme hesapları bir kenara bırakılmalıdır. Hele hele ortak çalışmalar sonucunda elde edilmiş bir olanağı böyle kullanmaya çalışmak kimseye yarar sağlamayacak "fırsatçı" bir davranıştır. Çalışmalara katılanlar kendilerini çalışmanın amacı ile sınırlamanın zorunluluğuna inandırılmalıdırlar.

Artık aşılması gereken başka şeyler de var. Güçbirliği çok sayıda örgütü biraraya getirip ortak metin imzalamaktan ibaret değildir. Kaldı ki basın toplantılarının ne ölçüde yankı bulduğu ortadadır. Aslolan, örgüt yöneticilerini değil, örgütlü kitleleri mücadelenin içine sokmaktır. Bu açıdan mevcut durumun olumlu olduğunu söylemek zordur. Güçbirliğine katılan örgütler üyelerinin çok küçük bir kısmını eyleme sokabilmektedirler. Bu olumsuzluk mutlak aşılmalıdır.

Ancak bunu aşmak sanıldığı kadar kolay değildir. Sorun gelip, kitle örgütlerine bakış açısında düğümlenmektedir. Kitle örgütleri konusunda konuşma düzeyinde kaldıkça yanlış söyleyen hemen hiçbir eğilim yok gibidir. Yüzde yüz doğru olan gerçekler papağan gibi tekrarlanmakta, ancak sıra iş yapmaya geldiği zaman iş değişmektedir. Her örgüt anti-faşist ve anti-emperyalist mücadeleye kendi kitlesinin somut sorunlarından yola çıkarak katılır. Burada öncelikle sözü edilen kendi kitlesini getirip bir eyleme katılmak değildir. Ondan önce faşist baskı ve terörün, emperyalizmin kendi kitlesine olan yansımasını doğru saptamak ve bu saptama doğrultusunda o kitleyi faşist baskıdan ve emperyalizmin etkilerinden korumak gerekir.

Burada son derece önemli bir nokta ön plana çıkıyor. Kitle örgütlerinin yönetimine sahip olan bazı siyasal eğilimler örgütün bütünü aynı eğilimdeymiş gibi davranmaktan çekinmiyorlar. Örneğin aynı siyasal eğilimlere sahip 25 örgüt adına 3 kişi bir toplantıya katılıp "Bizim söyleyeceklerimiz filan filan örgütleri de bağlar, bundan sonra toplantılara onlar adına da biz katılacağız" denilebiliyor. Böyle olduğu için de örgütün katıldığı eylemlere sadece yöneticilerin siyasal eğilimindeki kitle sokulabiliyor.

Bir ikinci olumsuzluk mevcut örgütlerin örgütledikleri kitle ile örgütleyebilecekleri kitle arasındaki açıklıktır. Örgütsüz insanların anti-faşist olmalarının uzun boylu bir önemi yoktur. Önemli olan gittikçe artan oranda kitleleri örgütlü mücadeleye çekmektir. Bu nedenle güçbirliği çalışmalarına katılan örgütlerin örgütlenmeleri'ni geliştirmeleri özel bir önem taşımaktadır.

Çalışmalarda rasgele çıkışlar ve programsızlık önde gelen ve mutlaka giderilmesi gereken eksikliklerdendir. Birliktelikler bugünkü durumda, şu ya da bu örgütün getirip dayattığı konularda biraraya gelmekten ibaret kalmaktadı. Kuşkusuz tek tek eylemler etrafında birliktelikler oluşturulabilir ve oluşturulmalıdır. Ancak bunu yeterli saymamak ve somut, tartışılıp kabul edilmiş programlar etrafında ve bu programı hayata geçirmek için birleşilmelidir.

Türkiye İşçi Partililer Demokrasi Bildirgesi'nde, Büyük Kongre Kararları'nda ve nihayet Örgütlü Birleşik Güç Yenilmez broşüründe ifadesini bulan ilke ve görüşler doğrultusunda demokratik güçlerin eylem birliği konusunda üzerlerine düşeni yapmaya devam ediyorlar. Ve hayat, bu konuda da Türkiye İşçi Partisini doğruluyor.

Castro: "Gençler, halklar ve insanlar arasındaki kardeşliğin en yüce fikirlerinin sönmeyen ateşi göğüslerinde yanan insanlardır.

Havana festivali:

GENÇLİK SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA İÇİN SAVAŞIYOR

"Dayanışma, insanlığın gelişmesinin savaşçıları ve bayrak taşıyıcıları için vazgeçilmez bir gereksinmedir. Biz dayanışma için elele verelim, saflarımızı güçlendirelim, gücümüzü artıralım, engelleri yıkalım, güçlü düşmanları yenelim ve beraberce insanlığın özgürlüğü, şerefe, refaha ve mutluluğa giden yolunda yürüyelim". Havana'da Devrim Alanı'nda yapılan 11. Dünya Öğrenci ve Gençlik Festivali kapanış töreninde yaptığı konuşmada Küba Komünist Partisi Merkez Komite Birinci Sekreteri Fidel Castro böyle diyordu.

Ve devam ediyordu: "Burada sizlerden ayrılırken gözleri yaşlı olarak toplanmış olan kadın, erkek, çocuktan oluşan enerjik savaşçı halk, daha iyi bir dünya için olan umutları sizlerle paylaşıyor ve daha iyi bir dünya için sizlerle birlikte mücadele etmek istiyor."

Dünya gençliğinin kalbi 28 Temmuz - 5 Ağustos günleri Küba'nın Başkenti Havana'da çarptı. 145 ülkeden 18 bin 500 genç, festivalin parolası Barış - Dostluk duygusunu Küba halkı ile birlikte yaşadı. Tüm Küba halkının sahip çıktığı festival, Dünya gençliğinin barış, dostluk ve dayanışmasının bir simgesi oldu. Festivalin ülkelerinde düzenlenmesini bir şeref olarak kabul eden Küba halkı dünya gençliğinin temsilcilerini bağrına basmıştı. Bu olguyu Başkan Castro şöyle ifade ediyordu: "... dünya gençliğinin en iyi temsilcileri ülkemizde buluşmuşlardır. Onlar, halklar ve insanlar arasındaki kardeşliğin en yüce fikirlerinin sönmeyen ateşi göğüslerinde yanan insanlardır. Bu, ülkemiz için büyüklüğü tahmin edilmeyecek bir şereftir. İnsanlığın kendisini adadığı en yüce olgular ve en asil uğraşlar burada temsil edilmiştir."

Festival'in odak noktası ulusal kurtuluş savaşı veren halkların gençliği idi. Festivale katılan ülkelerin gençleri bu ülkeler ile tam bir dayanışma içinde olduklarını gösterdiler.

Festivale katılan ülkelerin temsilcileri yapılan toplantılarda, gösterilerde sömürüsüz bir dünya özlemlerini dile getirdile. Bu özlem Castro'nun konuşmasında şöyle ifade ediliyordu: "Halklar barış istiyor. Nükleer çağdaki dünyanın tüm gençleri ve çocukları, bütün güçleri ile maceracılara, savaşı sürdürenlere, insanların ve halkların doymak bilmeyen yok edicilerine karşı, bütün dünya halklarının yaşamaya ve daha iyi bir geleceğe olan inançlarını kabul ettirmek için bunu istiyorlar.

"Dunya gençliği savaşa karşı savaş istiyor. Savaşı sürdürenler emellerine ulaşamayacaklar. Sömürüsüz bir dünyaiçin savaşan insanlara karşınükleer bir faciadan kaçınmayanlar kendilerini tarihin çöplüğünde bulacaklar. Ergeç emperyalizm, savaşı sürdürenler, her türlü sömürü ve insanın aşağılanması, bastırılması, kısacası kapitalist toplumun ürünleri yok olacaktır. İnsanlar ve halklar ne sömürülmelerine, ne de imha edilmelerine izin vermeyeceklerdir. Onlar barışı ve aynı zamanda özgürlüğü savaşarak elde edecektir."

Yapılan dayanışma toplantılarında ülkelerin gençleri birbirlerine deneylerini aktardılar, yeni mücadele yöntemleri öğrendiler.

Havana'daki festivalin katılan ülkelerin gençleri üzerinde etkisi büyük oldu. Gelişmekte olan dünya sosyalist sisteminin ürünlerini görmek, onun bir parçasında yaşamak gençlerin mücadele azimlerini, inançlarını artırdı. Daha bilenmiş olarak ülkelerine döndüler.

XI. Dünya Öğrenci ve Gençlik Festivali bitti, ama yankıları bitmeyecek. Burada kurulan dostluklar, arkadaşlıklar sömürüsüz bir dünya için verilen mücadele boyunca gelişerek sürecek.

bulgaristan'da faşizme karşı mücadele ve sosyalizm

●

n. gornenski
s. petrova
i.dimitrov

●

120s. 20 lira

ekim devrimi sonrası türkiye tarihi

●

sscb bilimler akademisi

●

333s. 60 lira

Piyerloti Cad. 21/1
Çemberlitaş - İSTANBUL

● 250 TL.'yı aşan isteklerde % 25 indirim yapılır
● Posta ücreti isteyene ait olmak üzere ödemeli gönderilir

GOŞİST BÖLÜNMELER: İLKESİZ KÖR DÖVÜŞÜ

MEHMET GÜNSUR

78 yazının bir özelliği de, Türkiye'deki goşist hareket saflarında alabildiğine hızlanan bir kör dövüşünün başlaması. Goşist hareket saflarında başgösteren "hesaplaşma"lar ve bölünmeler, varolan "provokasyon ortamı"nı daha da kızıştıran sosyalizm dışı yol ve yöntemlerle, burjuvazinin çekmek istediği alanda gelişiyor. Her yeni bölünme, iki üç gün sonra Hürriyet gazetesine manşet oluyor. Burjuva basını, pehlivan tefrikası misali, ortaya çıkan takma isimli yeni liderleri, kısaltılmış adlarının başharfleri satırları dolduran yeni "Parti"leri, "Cephe"leri, "Ordu"ları, "sokaktaki adam"ın saçlarını diken diken edecek, ürkütücü sıfatlarla, ballandıra ballandıra ve ne ilginçtir ki, en ince ayrıntılarıyla anlatıp duruyor. 71 öncesi "liderlerinin" "yolunda" olduklarını söylemekten bıkmayan bu gruplar, aynı liderlerin "görüş"lerini neden bu denli farklı yorumluyorlar? Örneğin neden bir "öncü savaşı" konusunda, ikide birde "yorum farkları" doğuyor ve yeni yeni yuvarlar oluşuyor?

Bunun temel nedeni, hareketin "küçük burjuva niteliği" ve genç "lider"lerin kariyerizmi olsa da, bu nedenlere bağlı diğer etkenler üzerinde de durmakta yarar var.

PARTİNİN YOKLUĞU

Tek ve aynı "dünya görüşü"nün temsilcisi olan bir hareketin saflarında, 1975'den itibaren, sayısı 4'ü, 5'i çok aşan kopmaların ve ayrı baş çekmelerin ortaya çıkmasının baş nedeni, söz konusu

İlk kez trajedi, ikinci kez komedi

"hareket"in, yalnızca bir "hareket" olması. Yalnızca bir "hareket" olmasından neyi anlıyoruz? Şu: tutarlı ve gelişmeye açık, yenilenen ve zenginleşen bir ideolojik çizgilerinin ve bunun tamamlayıcısı, yada daha doğrusu, bunu oluşturacak ve sigorta edecek bir örgütsel aygıtlarının olmaması. Zaten, tartışmaların odaklandığı noktalardan başlıcası da, "Parti"nin ne olduğu, nasıl kurulacağı, ne zaman kurulacağı. Yani olmadığı.

Bunca bölünmenin bir diğer önemli nedeni de, çok söylenen, slogan olarak haykırılan bir sürü işin, yapılamaması, ya da başlandığı zaman, yüze göze bulaştırılması.

"Partileşme sürecinde olduğunu" iddia eden bir hareket düşünün. Bu hareket, artık hayatta olmayan bir liderin görüşlerine dayandığını ve onun yaptıklarını yapmaya aday olduğunu, "tek yol"un bu olduğunu söylüyor. Bu işleri yaparak partileşeceğini, partileştikçe de bu işleri daha iyi yapacağını söylüyor. Ama bu işleri yapmaya bir türlü başlayamıyor. Gevezeliğini yapmayı yeğliyor.

Gençlik hareketi değil, "halk hareketi" olmak gerektiğini söylüyor. Ama, on küsur yıldır, "gençlik hareketi" olmaktan, bir adım öteye gidemiyor, dahası giderek de gençlik içinde daha dar bir "grubun" hareketi oluyor.

Aynı hareket, "ideoloji" ye önem verdiğini dilinden düşürmüyor. Tek ideolojik faaliyet alanı olarak da diğer "siyaset"lerin "eleştirisi"ni anlıyor. ABÇ diye diye bol bol eleştiriliyor. Böylece ortaya "kalemi kılıçtan keskin", esprili ve hatta çoğu zaman külhanbey bir üslüba sahip, ama dönüp dönüp aynı şeyi söyleyen ve herbiri birbirinin aynı sınırlı kafa yapısına sahip, Türkiye'nin somut koşullarını, örneğin, sendikal hareketin nasıl olması gerekirken bugün nasıl olduğunu vs. hiç mi hiç "kafasına takmayan" "ideolog"lar ortaya çıkıyor.

BİR FİLM GİBİ

Söylediklerini yapamayanlar, yaptıklarını yüzlerine gözlerine bulaştıranlar, düşünmeyi bilmeyenler ve düşünmeyi öğretemeyenler, kaçınılmaz olarak bölünüyor. Yada bezdiriyor.

Türkiye'de goşist hareketin sık sık bölünmesinin yanısıra bir diğer özelliği de, "film gibi" olması. Üniversiteye girerken, bileti alıp, oturuyorsun, seyrediyorsun, bazen heyecanlanıp bağırıyorsun, ışıklar yandığında da çekip gidiyorsun, ve ilk seçimlerde de, götürüp oyunu CHP'ye atıyorsun. Goşist hareket bu niteliğiyle, sürekli değişen, yaş ortalaması aynı kalan, akışkan bir "taban"a sahip.

BELİRLEYİCİ GÜÇ

"Bir parti, özel faaliyetinin bir memleketin tarihini az ya da çok etkilediği ölçüde az ya da çok bir anlam ve ağırlık kazanır.

"İşte görülüyor ki, bir memleketin tarihini yazma tarzına göre, bir partinin ne olduğu ve ne olması gerektiği hakkında bir düşünce edinilebilir. Sekter partili, parti içi ufacık olayları büyültür, onun gözünde bunlar bir sır niteliği alır, bunlardan mistik bir coşkunluk duyar; tarihçi ise, her bir şeye bütünün tablosundaki yerini verir, özellikle partinin gerçek etkenliği, olumlu ya da olumsuz belirleyici gücü, başka olayların meydana gelmesine katkıda bulunuş derecesi üzerinde durur." (GRAMSCİ, Felsefe ve Politika Sorunları, s. 255)

Gramsci, bunları "Parti" için söylüyor. Parti"nin "belirleyici gücünü"nün, " başka olayların meydana gelmesine katkıda bulunuş derecesi"nin önemine dikkat çekiyor.

Parti, ideoloji ile örgütsel aygıtın bütünlüğü. İdeolojisi ve örgütsel aygıtı olmayanların, "belirleyici gücü"de olmaz, "olayların meydana gelmesine katkıları" da olmaz. Ancak pompalandıkları, şişirildikleri, "tefrika edildikleri" zaman kendilerini "var" zannederler. İdeolojisi ve örgütsel aygıtı olmayanların "varlığı", sinema perdesindeki görüntü gibidir. Sinema perdesindeki görüntü gibi olduklarını hissedenler de -ki biraz kafası çalışan bunu bir süre sonra farkedebilir- eğer kapasitesi sınırlıysa, savrulup gider; yok biraz hırslı ve yetenekliyse, ancak yılların oluşturduğu birikimi aşamıyorsa, gerçekten "var" olmaya çalışır. Bu "var olmaya çalışma" o zamana dek öğrendiği yol ve yöntemlerle denenince de, yeni bir "film"in kahramanı olur, o kadar. Yeni bölünmeler, yeni "star"lar yaratarak, sürer gider.

Marks, "tarihte bir olay ilk kez trajedi olarak ortaya çıkarsa, ikinci kez ortaya çıktığında komedi olur" diyor.

71 öncesinin trajedisini yaşatmaya çalışanlar, bugün bir komedinin acemi aktörleri olmaktan öteye gidemiyorlar.

Kan davası güdenler burjuvazinin ekmeğine yağ sürüyor

Ülkemizde anti-faşist, anti-emperyalist mücadele hedefleriyle örgütlendiğini öne süren pek çok gençlik örgütü var. Bunların azımsanmayacak bir bölümü anti-goşist, anti-maoist olma özelliğini de taşıdıklarından söz ediyorlar. Bu iddialarına göre, hiç değilse tutarlı birer demokrat kuruluş olmaları umuluyor.

Ne var ki, durmadan kullandıkları pek çok keskin söze karşılık, bu örgütler, temel edindikleri ilkelerini çoğu zaman unutuyorlar. Anti-faşist mücadele gereği diğer demokratik kesimlerle eylem birliği içinde bulunmak oldukça zor geliyor bu örgütlerin yöneticilerine. Anti-faşist bir kitle gösterisinde "faşizme geçit yok" veya "kahrolsun faşizm" gibi doğru hedefli sloganlar yerine "UDC'de birleş", "yaşasın İGD", "yaşasın SGB" türü sloganları yeğleyen; yada salt ortak noktaları azaltmak amacıyla faşizme karşı genel kitlesel sloganlara karşı yeni sloganlar türetmeye çalışan bu örgütler, "eylemsizlikten" doğan sıkılmalarını gidermek için de değişik yöntemler deniyorlar.

Faşizme karşı tutarlı bir ortak eylem anlayışının bulunmayışı, birbirlerini rakip sayan bu örgütlerin yöneticilerini birbirleriyle "değişik" biçimlerde didişmeye götürüyor. Anti-faşist mücadele konusunda en ufak sorumluluk bile duymamaları ve eylemlerden oportünistçe yararlanmaya çalışmaları, sonuçta birbirleriyle çatışma içine girmelerine ve bu çatışmanın istenmeyen boyutlara ulaşmasına neden oluyor. Son günlerde, ikisi de anti-maocu ve anti-goşist olduklarını öne süren iki gençlik örgütü üyelerinin karşılıklı lokal basmaları, bu olaylar sonucu iki kişinin yaralanması ve böylece burjuva basınına çarşaf çarşaf malzeme sağlamaları, dikkatleri çekti. "Antt-maocu ve anti-goşist" konumlardan kalkarak sonunda maoculuğa ve goşizme özgü yöntemlere sarılmanın, hem faşist güçlerin, hem de yine, sapık akımların ekmeğine yağ sürdüğü görülüyor.

Ülkemizde faşist tırmanışın önüne geçilmesi ve giderek faşizmin inine tıkılması için yapılacak çok önemli görevler, tüm ilerici ve demokratların da önünde durmaktadır. Bu görevde bilimsel sosyalistlerin görev başında olması diğerlerinin mücadeleden kaçmalarına gerekçe olmamalıdır. Güncel görev faşizme karşı "örgütlü, birleşik gücün" bir an önce oluşturulması ve bu yönde sekter, engelleyici tüm adımların ortadan kaldırılmasıdır.

Harun Karadeniz'in anısı yaşatılacak

Bundan üç yıl önce Harun Karadeniz öldü. Ölümü basit bir olay değildi. Faşizmin hapisanelerinin ve faşist yönetimlerinin becerdikleri gecikmiş bir ölümdü. Hapisanelerden kurtulduktan sonra ile ölümü arasında verimli bir dönem geçirdi. Anıları bugün '71 öncesi için birçok ipucu verme önemini taşıyor.

Bu kısmı genellikle bilinen ve yazılan kısmıdır, Harun Karadenizin. Ancak asıl önem taşıyan kısmı, mücadelesi, örgütlü hareketin başarısına olan inancı ve yılmayan yapısıdır.

Türkiye bilimsel sosyalist hareketi Harun Karadenizi unutmayacak ve gençlik mücadelesi içindeki deneyimlerinden gelecek için en yararlı biçimde yararlanacaktır.

Çekoslovakya: KARŞI DEVRİMİN BOĞULMASINDA ONUNCU YIL

A. SİNAN KORKUT

Bundan on yıl önce Çekoslovakya'da karşı-devrim, Çekoslovak işçi sınıfı ve emekçi halkının yirmi yıllık kazanımlarını ortadan kaldırmak ve Çekoslovakya'yı sosyalist ülkeler topluluğundan koparmak için başkaldırdı. Bu karşı-devrim hareketi bir taraftan Çekoslovakya halkının özverili mücadelesi diğer taraftan da kardeş sosyalist ülkelerin enternasyonalist ilkelere dayanan yardımlarıyla bastırıldı. Bugün, bu başkaldırmanın bir reform atılımı değil de tam boy bir karşı-devrim girişimi olduğu konusunda enternasyonalist ilkelere bağlı tüm bilimsel sosyalistlerin görüş birliği var.

Böylesine önemli bir konuda görüş birliğine varılabilmesi kolay olmadı. Karşı-devrimin ve emperyalizmin propaganda makinesi aradan uzun süre geçtiği halde bile kafaları bulandırmaya devam edebiliyor.

Bu konuda bilimsel sosyalistlere düşen görevlerden biri Çekoslovakya'da ortaya çıkan karşı-devrimci durumun gelişme koşullarını çözümlemek ve bundan çıkarılacak dersleri devrimci pratiğe uygulamak olmalıdır. Çekoslovakya'da karşı-devrimin gelişmesinin ve başkaldırmaya aşamaya gelmesinin en büyük sorumlularından birinin bizzat Çekoslovakya Komünist Partisi (ÇKP) olduğu, bu partinin Aralık1970 tarihli Merkez Komitesi Plenumunda kabul edilen bir raporla saptandı. Bu raporun kısa bir özeti, bilimsel sosyalist parti ilkelerinin saptanması ve uygulanması, veya Çekoslovakya'da olduğu gibi uygulanmaması durumunda ortaya çıkabilecek sorunların boyutlarını göstermek için yararlı olacaktır.

İDEOLOJİK EĞİTİMİN İHMALİ

1948 yılı Şubat ayında girişilen ve o zamanlar Çekoslovakya'da kurulmuş olan burjuva demokrasisini yıkmayı amaçlayan karşı-devrimin ÇKP önderliğinde bastırılmasından sonra kurulan Ulusal Cephe, ÇKP'nin önderliğinde, sosyalizmin kurulması için başarılı adımlar atmaya başladı. Çekoslovakya toplumsal yaşamın her alanında büyük ilerlemeler gösterirken bu ilerlemelere bağlı olarak ülke içinde ÇKP'nin prestij ve saygınlığı da arttı. Parti üyelerinin sayısı hızla büyüdü. Yeni parti üyeleri arasında, Çekoslovakya halkının büyük çoğunluğunu oluşturan küçük burjuvaziden gelenler önemli bir yer tutuyordu. Partiye yeni üye olanların bazıları da inançlı bilimsel sosyalist oldukları için değil, ÇKP'nin artan saygınlığından yararlanarak kendilerine bir mevki kapmak amacıyla partiyi bir araç olarak kullanmak istedikleri için üye oldular. Toplumun ilerleyip gelişmesi ve sosyalizmin niteliği konularında kendilerine özgü görüşleri olan küçük burjuvaların yanısıra kariyeristlerin de doluştuğu ÇKP'nin düştüğü durum, ideolojik mücadele ve çalışmayı ön planda tutan bir partinin bile çok güç üstesinden gelebileceği bir sorun yarattı. Geleneksel olarak ileri bir örgütlenme düzeyine ve milliyetçi bir ideolojiye sahip olan Çekoslovak küçük burjuvazisinden gelen unsurların parti içindeki ideolojik eğitimi ve özümsenmesi ÇKP tarafından ihmal edildi. İdeolojik eğitim ve mücadelenin zayıflığı bir başka yanlışı da beraberinde getirdi ve küçük burjuva öğeler partinin önemli konumlarında göreve getirilirlerken toplumda da etkili olarak özellikle kitle haberleşme araçlarının kilit denetim noktalarına geldiler.

Sosyalizmin kuruluşu aşamasında ortaya çıkan yeni sorunların güçlüğü ve karmaşıklığının yanısıra ÇKP'de ortaya çıkan diğer bazı öznel yanlışlar da partinin politik ve ideolojik mücadelesini zayıflatan başka gelişmelerdi. Bu yanlışların belki de en önemlileri Leninist parti ilkelerinin zaman zaman ihmal edilmeleri ve parti içinde demokratik merkeziyetçilik kurallarının öznel nedenler sonucu uygulanmamalarıydı. Politik ve ideolojik zayıflık doğal olarak partinin kitlelerle olan bağlarının da seyrelmesine ve zayıflamasına yol açtı. Kitlelerle olan bağların ve partinin yönlendirici niteliğinin zayıflaması, yalnız küçük burjuvazinin değil işçi sınıfının bir bölümünün de burjuva ideolojisine ve propagandasına elverişli bir alana itilmesi anlamına geliyordu.

KONGRE KARARLARININ TERSİNE

1966 yılında toplanan 13. Kongre'den önce yapılan tartışmalarda ÇKP'nin bu konudaki eksiklikleri ve yanlışlıkları üyeler tarafından kapsamlı biçimde dile getirildi ve çözüm önerileri ileri sürüldü. 13. Kongre'nin de aynı doğrultudaki saptamalarına ve kararlarına karşın ÇKP'nin üst yönetim kademeleri partinin içinde bulunduğu tehlikeli durumu giderecek önlemleri uygulamaya koymadıkları gibi, Kongre kararlarının tersine uygulamalarla durumu daha da ciddileştirdiler.

"HER ÜLKENİN KENDİ HALKININ ÖZVERİLİ MÜCADELESİ VE HER ULUSUN KENDİ KAHRAMANCA ÇABALARIYLA ELDE EDİLEN SOSYALİST KAZANIMLARI DESTEKLEMEK, KORUMAK VE GÜÇLENDİRMEK BÜTÜN SOSYALİST ÜLKELERİN ORTAK ENTERNASYONALİST GÖREVİDİR"

Parti içinde revizyonist unsurların bundan sonraki gelişmesi son derece hızlı oldu. 1968 yılına kadar gerek Çekoslovakya gerekse ÇKP son derece yoğun bir ideolojik hücuma hedef oldu. Parti içindeki revizyonistlerde tam aradığı müttefiği bulan emperyalizm hesaplı ve kontrollü bir propaganda kampanyasıyla saldırıya geçti. Geniş emekçi yığınlarında hâlâ süregelmekte olan burjuva görüşlerin ve özlemlerin uyandırılmaya çalışılması, kapitalizmin erdemlerinin propagandası, milliyetçilik ve anti-sovyetizm zehirlerinin saçılması görülmemiş boyutlara ulaştı. Kendi içindeki revizyonist unsurlarla bile mücadele edemeyecek duruma düşürülmüş olan ÇKP, toplumu bu çok yönlü hücumlardan koruyacak güçten yoksundu. Daha da kötüsü parti içindeki revizyonist hareketе karşı belirli bir hoşgörü ve atalet gelişmeye başladı.

Revizyonist ve anti-komünist görüşlerin ve eylemlerin gerek toplumda gerekse de partide yaptığı tahribata karşı yapılan uyarılar hep sözde kaldığı için parti ideolojik yönden sahip olduğu tüm silahları giderek yitirdi. Parti üyelerinin ideolojik ve politik eğitimleri giderek daha çok ihmal edilir oldu.

MERKEZ KOMİTESİNE SIÇRAYAN HASTALIK

Partideki sağlam bilimsel sosyalist kadrolar sorunların ciddiliğinin farkında olarak öneriler ve eylem planları geliştirmeye devam ettilerse de Merkezi yönetim kademeleri bu önerileri hiçbir zaman dikkate almadı. Merkez Komitesi Prezidyumuna da egemen olabilecek kadar güçlenen revizyonist hizip, Merkez Komitesi kararlarını uygulamadı ve bu kararlar hakkında parti üyeleri arasında kuşkular yaratacak davranışların baş sorumlusu oldu. Merkez Komitesinin Ekim 1967 Plenumunda ÇKP'nin ve Çekoslovakya'nın karşı karşıya bulunduğu sorunlar en geniş biçimiyle dile getirildi. Merkez Komitesi Birinci Sekreteri A. Novotny açıkça revizyonist tarafı tuttuğunu belirten bir konuşma yaptı. Aralık ayı Plenumunda baş gündem maddesi 13. Kongre kararlarının uygulanması sorunuydu. Bu toplantıda Merkez Komitesindeki ideolojik açıdan sağlıklı üyeler çok büyük bir yanlışlık yaptılar ve tartışmanın A. Novotny'nin kişisel durumunun irdelenmesine kaydırılmasına izin verdiler. Böylece Ocak 1968'de Novotny'nin görevinden istifa etmesi sağlandı ama, bunalımın çözümü için hiçbir olumlu adım atılmadı.

Oybirliğiyle Birinci Sekreterliğe seçilen A. Dubçek, Ocak ayı Plenumunun 13. Kongre kararlarının uygulanması yolunda oybirliği ile aldığı kararı hayata geçirecek nitelikte olmadığı gibi böyle bir niyeti de yoktu. Parti liderliğinin bu kararsızlığı ve partinin gelişmeleri yönlendirmek yerine kendiliğinden olan gelişmelerin peşine takılması parti organlarını çalışamaz duruma getirdi, parti tam anlamıyla laçka oldu.

Ocak Plenumu kararları yayınlanmadığı için parti üyeleri ve Çekoslovak halkı partinin tutumunun ne olduğunu bilmiyordu. Revizyonistler bir taraftan Dubçek'in etrafında onu liderleri gibi gösterecek bir ağ örerlerken, diğer taraftan da Plenum kararlarının yayınlanmaması yanlışından yararlanarak bu kararların tam tersi uygulamalara giriştiler ve bu uygulamaları Plenum kararları gereği gibi gösterdiler. Anti-komünist güçlerin eline geçmiş bulunan kitle haberleşme araçları da daha önce başlatılmış olan kampanyayı en geniş boyutlara ulaştırdılar. Parti içinde ve toplumda yürütülen ve emperyalizm tarafından açık veya gizli olarak hararetle desteklenen kampanyanın yöneldiği başlıca iki amaç vardı: ÇKP'nin önder ve yönlendirici rolünün inkarı, sosyalist ülkelerin, özellikle Sovyetler Birliğinin ve sosyalizmin karalanması. Bu kampanyaya karşı çıkarak bilimsel sosyalizmin ilkelerini savunan herkes "tutucu" olarak nitelendirildi.

REVİZYONİST "MUHALEFET"

Parti içindeki sağcı, revizyonist hareketi merkez alan bir "muhalefet" hareketi başladı. Bu muhalefet tüm parti örgütlerine sızdı ve kendi politik platformu ile kendi örgütsel yapısını ve işleyişini oluşturdu. Parti içindeki önemli yönetim kademelerine ya muhalefet grubunun üyeleri ya da gericiliğe karşı sesini yükseltme cesaretini gösteremeyen kararsız öğeler getirildi. Parti böylece adım adım teslim alınırken toplumda kitle haberleşme araçları, toplantılar ve imza kampanyaları ile oluşturulan ve geliştirilen anti-komünist, anti-sovyet isteri doruk noktasına ulaştırıldı. Parti yönetiminin partiye yol gösterememesi sonucunda yerel kongreler revizyonistlerin cirit attığı alanlar durumuna geldi. Merkez Komitesinin Nisan 1968 Plenumunda kabul edilen Eylem Programı, ÇKP'nin içine düşürüldüğü bunalımı bütün açıklığıyla sergiliyordu. Bu dökümanda belirtilen ve bilimsel sosyalist bir partinin belgesinde hiçbir yeri olmaması gereken çözümleme ve formülasyonlar ÇKP'nin teorik, politik ve örgütsel olarak ne kadar geri götürüldüğünün kanıtıdır.

Olağanüstü toplanacak olan 14. Kongre hazırlıkları partiye artık egemen olmuş olan revizyonistlerin terör ve baskıları altında yapıldı. Bunun sonucu olarak da kongre delegelerinin seçiminde o zamana dek görülmeyen bir durum ortaya çıktı: Delegelerin yalnız yüzde 17'si işçiler arasından seçildi.

Parti ve Devlet organlarının bilinçli olarak çalışamaz duruma getirilmesinin tek bir amacı ve sonucu olabilirdi: Çıkması mutlak olan bir iç savaşta Çekoslovakya'nın sosyalist kazanımlarının Çekoslovak halkı tarafından savunulaması.

KARŞI DEVRİMİN BOĞULMASI

21 Ağustos 1968 günü beş sosyalist ülkenin silahlı kuvvetleri, aynı ay içinde Bratislava'da imzalanan ortak belgenin verdiği görev ve sorumluluğu yerine getirerek Çekoslovakya'ya girdiler. ÇKP adına A. Dubçek'in de imzaladığı bu belge şöyle diyordu: "Her ülkenin kendi halkının özverili mücadelesi ve her ulusun kendi kahramanca çabalarıyla elde edilen sosyalist kazanımlarını desteklemek, korumak ve güçlendirmek bütün sosyalist ülkelerin ortak enternasyonalist görevidir."

ÇKP Merkez Komitesi raporunun ulaştığı sonuçlardan birisi bütün dünya işçi sınıfı partileri için büyük bir önem taşıyor. Şöyle diyor rapor: "Çekoslovak olayları ideolojik alanda uzlaşılmasına olanak olmayan burjuva ideolojisinin önünde geri çekilme diye bir sorunun mevcut olmadığını kanıtlamıştır. Bu olaylar partinin dar pratikçiliğe düşmemesi, ideolojik çalışmayı gevşetmemesi, ideolojik çalışmanın izlenen politikanın propagandası düzeyine indirgenmemesi ve Marksist-Leninist öğretinin soyut bir açıklaması durumuna düşürülmemesi gerektiğini de kanıtlamıştır. Partinin ideolojik mücadelesi partinin ve işçi sınıfının politik mücadelesinin ayrılmaz bir parçası olmalıdır. Partinin kitlesel-politik ve ideolojik çalışmasının her ihmali ve zayıf düşürülmesi; partinin teorik, sınıfsal ve enternasyonalist temellerinin yediği her darbe ideolojik düşmanlar tarafından kullanılır. Mantıksal olarak bu önce sosyalizmi "iyileştirme" ve "mükemmelleştirme" çabalarına, enternasyonalizm yerine milliyetçiliğin konmasına yol açar. Sonra küçük burjuva tüketici sosyalizmi idealinin geliştirilmesine, sosyalist gerçeklik hakkında yanlış mitlerin yaratılmasına gider ve sonunda da sosyalizmin genel olarak reddedilmesine ve inkarına varır."

'Bulgaristan'da faşizme karşı mücadele ve sosyalizm':

FAŞİZM BÜTÜN DEMOKRATLARIN DÜŞMANIDIR

MEHMET KÖK

BULGARİSTAN'DA FAŞİZME KARŞI MÜCADELE VE SOSYALİZM

N. GORNENSKİ S. PETROVA İ. DİMİTROV BİLİM YAYINLARI

Amacı egemen sınıfın toplumsal temelini terör, aşırı milliyetçilik, bağnazlık, sosyal demagoji, politik ve ideolojik saptırma yolları ile genişletmek olan İtalya'da ve sonradan uluslararası alanda da adına faşizm denen hareketi Bulgaristan da tarihinde yaşadı. Ancak faşizm adını bu hareketin izleyicileri resmen kendilerine yakıştırmadılar. Faşizm her ülkede birbirine benzer fakat ayrı ayrı isimler aldı. Bulgaristan'da 'Milli Birlik Grubu', 'Anayasal Blok', 'Demokratik Birlik', 'Bulgaristan Milli Lejyonlar Grubu', 'Milliyetçi Toplumsal Hareket' ve benzeri isimler faşistler tarafından kullanıldı. Bulgaristan faşistleri ister muhalefette ister iktidarda olsunlar Alman ve İtalyan faşizminden ya da faşizmin diğer türlerinden hiçbir unsur taşımıyorlarmışçasına, yepyeni bir Bulgar hareketiymişçesine davrandılar. Ne var ki kendilerine ne isim takarlarsa taksınlar, faşistleri amaçları ve amaçlarına uygun eylemleri ile her ülkede ayırt etmek kolaydır.

Faşistlerin her ülkede ayırt edilmelerini sağlayan ortak özellikleri, hedef ve görevleri nelerdir?

Komünist partisinin ve proletaryanın diğer bütün örgütlerinin yasaklanması ve acımasızca yok edilmesi; burjuva-demokratik hak ve özgürlüklerin mümkün olduğu kadar kısıtlanması; açık terörist bir rejim kurulması; şovenizmin ve ırkçı bağnazlığın körüklenmesi; bütün halk düşmanı yol savunucularının politik partilerde birleştirilmesi; zorbalığın, kapitalist egemenliğin sağlamlaştırılması ve aşırı milliyetçiliğin yasal zorbalığın, anti-komünizmin sosyal demagoji, politik provokasyon ve ideolojik saptırma yollarıyla teşvik edilmesi.

İşte bu hedef ve görevlere Bulgaristan faşistleri de ülkelerinde yöneldiler. Faşistler doğrudan egemen sınıflarca beslendiler ve desteklendiler. Çağdışı monarşizmi yaşattılar ve ondan destek aldılar. Nazi Almanyası ile işbirliğine girip ülkelerini ve Bulgaristan halkını nazilerin kucağına teslim etmekten çekinmediler. Nazi Almanyasının uluslararası alandaki saldırgan emellerine, Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği'ne ve bu ülkenin kişiliğinde tüm ülke işçi ve emekçilerine yönelttikleri saldırılara alet oldular. Bulgar faşistleri ellerinden geldiği kadar hem ulusal hem uluslararası planda halk düşmanlıklarını fazlasıyla yerine getirdiler.

Ancak proletaryanın sağlam bilimsel sosyalist ideolojisi, ideolojisine uygun yapıda öncü politik örgütü ve örgütünün de ulusal ve uluslararası alanda şaşmaz hedef ve görevleri vardı. Her iç ve dış koşulda yeni koşullara uygun mücadele yöntemlerini geliştirebilecek yetenekte yaratıcı ulusal ve uluslararası önderleri vardı. Proletarya dünyada enternasyonal düzeyde örgütlüydü. Enternasyonal yükümlülüklerine titizlikle bağlı ve bu yükümlülükleri kendi ulusal koşullarında yaratıcı bir biçimde yerine getirebilecek işçi ve emekçi önderlerden oluşan ve sınıf mücadelesinin her biçimine hazır bir Partiye sahip olan Bulgaristan halkı ergeç zafere ulaşacaktı. Tarihin akışına uygun ve bu akışın önünde onu kaçınılmaz sonucuna doğru götürenler elbette tarihin çarkını tersine çevirenlere karşı muzaffer olacaklardı. Bulgaristan'da da böyle oldu.

N. Gornenski Bulgaristanın bilimsel sosyalistlerinin anti-faşist mücadelesini şu şekilde özetliyor:

"Sosyalizm için mücadeleyi, ulusal bağımsızlık ve demokrasi mücadelesine bağlayan Bulgaristan İşçi Partisi, bunu halkların faşizme karşı savaşlarını kapsayan enternasyonalist görevinden ayırmıyor ve yurtiçi ve uluslararası planda temel ilkelere dayanarak hareket ediyordu. Bu ilkelerin doğruluğu ile sosyalizm mücadelesi, Bulgar halkının ulusal görevinin bir parçası oldu. Bunun sonucu olarak da Sovyetler Birliği tarafından yönlendirilen ve faşizme karşı savaşan halkların uluslararası birleşik cephe mücadelesinin bir bileşkesi haline dönüştü."

Anti-faşist mücadele kararlılık, sabır, örgütlülük, yiğitlik, bilinç ve yaratıcılık isteyen çetin bir iştir. Bütün bu nitelikler ise Bulgaristan'ın devrimcilerinde ve onların önder Partisinde vardı. 1941'de 769, 1942'de 3105 komünist tutuklandı. Bir kısmı zindanlara ve toplama kamplarına atıldı, diğerleri düşman tarafından soruşturma sırasında vahşiçe katledildi, geri kalanlar da mahkum edilerek öldürüldüler. Silahlı mücadelenin ilk yılında can veren Anton Ivanov, Politbüro üyesi ve Parti Merkez Komite Sekreteri, Tsvyatko Radoinov, Merkez Komite üyesi ve Merkezi Askeri Komite Başkanı, Bulgaristan İşçi Partisi ve Merkez Askeri Komite'nin beş üyesi, Zveno da sol kanadın ve askeri birliğin temsilcisi, Bulgar Sovyet dostluğunun cesur savaşçısı General Vladimir Zaimov ve daha bir çok anti-faşist lider ve eylemci bunlar arasındaydı.

Bulgaristan İşçi Partisi'nin verdiği kurbanlar, partizan hareketindeki tek tek yenilgi ve hatalar, düzinelerce askeri örgütün çöküşü mücadeleyi yenilgiye uğratmadı. Çünkü Dimitrov, tarihi Reichstag Yangını duruşmasında faşizme ilk manevi darbeyi indirirken, birleşik cephe konusunun altını tekrar önemle çizmişti:

"Kitle çalışması, kitle mücadelesi, kitle direnişi, birleşik cephe, macera yok."

Demokrasiyi ve bütün demokratik hak ve özgürlükleri bütünüyle yadsıyan faşizm, sadece komünist harekete değil, bütün demokratik örgütlere ve tüm emekçi halka karşıydı. İtalya ve Bulgaristan'daki politik durum, faşizmin tüm emekçi halk ve onların ülkeleri için en büyük tehlike olduğuna hiç şüphe bırakmamaktaydı. İşçi, köylü, sanatçı, esnaf, katip ve memurlardan doktor, avukat, mühendis, profesör, yedek subay ve hatta generallere kadar kendi emeğiyle yaşayan herkesin ortak düşmana karşı kendilerini savunabilmeleri için bir birleşik emek cephesi oluşturmaları hayati bir zorunluluktu.

Ancak faşizme karşı birleşik emek cephesi mücadelesinin ayrılmaz bir parçası da her türlü sınıf uzlaşmacılığına karşı mücadeleydi. Dimitrov yazılarında birleşik cephenin iki düşmanını, birleşik cepheyi komünistlerin "akıllıca bir hareketi" olarak gösterip korku yaymak isteyenleri ve BKP'nin birleşik cephe önerisinin kendi taktiklerinin doğruluğunu gösterdiği spekülasyonunu yapan sınıf uzlaşmacılarını açığa çıkardı. "Birleşik cephe ile sınıf uzlaşmacılığı" diyordu Georgi Dimitrov, "bu ikisi birbirine zıt, kesinlikle uyuşmayan ve uzlaşmayan taktiklerdir."

Genel olarak Bulgaristan Çiftçi Partisi, Sosyal Demokrat Parti, Zveno grubu, demokratlar, radikaller ve faşist olmayan bağımsız politikacılar, anti-faşist direnişin devrimci olmayan kesimini temsil ediyorlardı. Eylemleri kararsızdı, fakat Bulgaristan'ın faşist bloktan kopmasını ve anti-nazi koalisyonda yerini almasını istiyorlardı. Amaçları kapitalizmi, yönetimdeki faşist burjuvazinin Alman yanlısı politikasının kötü politik ve sosyal sonuçlarından korumaktı. Hepsi faşizme karşı olan, çeşitli sınıf ve sosyal tabakalar ve onların yeraltındaki politik partileri BİP, BÇP, Sosyal Demokrat Parti, Cumhuriyetçi Zveno grubu, Radikal Parti ve diğerleri arasında bir eylem birliği, anti-faşist mücadelenin başarısı için gerekliydi. Parti politik, ulusal ve dini bağlarına bakmadan bütün yurtseverlerin birleşmesi ve sağlam, kararlı eylemlerle programın uygulanması gerektiğini vurguladı.

Bu arada Bulgaristan İşçi Partisi bütün devrimci maceracılıklardan sakınıyordu. Şartlar olgunlaşmadan silahlı bir halk hareketini örgütlemeye yanaşmadı. Devrimci ortamı oluşturmak için, kendi güçleri ile bütün diğer anti-faşist güçleri hazırlayıp geliştirmeye başladı.

Bulgar halkının iç faşizme karşı mücadelesi yirmi yıl sürdü ve 1) Birleşik Cephe, 2) Halk Cephesi, 3) Halk Kurtuluş ve Vatan Cephesi gibi birkaç gelişme döneminden geçtikten sonra, 9 Eylül'de tarihi zaferine ulaştı. Bulgaristan halkının dış faşizme karşı mücadelesi ise nazi Almanya'sına karşı verilen Yurtsever savaşıyla sürdürüldü.

Üç incelemeden oluşan, bütünsellikleri gözetilerek okunduklarında faşizme karşı mücadelede içine düşülebilecek yanlışlar, etkin bir mücadelenin başarılması için sağlanması gereken koşullar ve anti-faşist kavga ile anti-kapitalist kavganın karşılıklı ilişkileri üzerine sağlam bir kavrayışa sahip olmak isteyenler Bilim Yayınları'ndan çıkan bu kitabı okumalıdırlar.

KAHBELİĞİN ONURU

güneş renkten renge soğuyordu
güneş dağların ardına düşüyordu
kalkacaklardı kanatlanıp uçacaklardı
bahar kuşlarıyla beraber
bağlara ineceklerdi
pınarları içeceklerdi tıkanosıya
gülleri doyasıya koklayacaklardı.
batan güneşe karşı
bildikleri bütün şarkıları söyleyeceklerdi
boşa çırpınıyordu
düşmüştü kalkamazdı
kör olası gözleri arkadan bakamazdı
dağ ve güneş gibilere
onura, umuda, güzel geleceğe
ezikliğin eksikliğin acısıydı içinde
can için can veremeyen
gül için gül dikemiyen
kar gibi eriyen yüreği
utanan bileği
yere düşen başıyla
o bir kahbedir
son gücüyle tükürecek rüzgara karşı
alçak avuntuluğa
kafasını şimşeklere verecekti
hiç kıpırdamadan

ATİLLA AKDEMİR

4. Genel Kurul

TÖB-DER DE DÖNÜM NOKTASI

4. GENEL KURUL ÖNCESİNDE İLHAN ALKAN YÜRÜYÜŞ'ÜN SORULARINI YANITLADI

* TÖB-DER'in 4. Olağan Genel Kurulu 21-24 Ağustos'da yapılıyor. Yıllarca demokratik öğretmen hareketi içinde yer almış ve TÖB—DER'in çeşitli kademelerinde görev yapmış biri olarak 4. Olağan Genel Kurulu, kongre öncesinde nasıl değerlendiriyorsunuz?

● Ülkemizde işçi ve emekçi yığınları büyük bir bunalıma sürükleyen MC aylar önce iktidardan düşürüldü. Çeşitli vaadlerle emekçi yığınların oylarını da toplamayı başaran bugünkü hükümet kuruldu. Ne var ki, vaadlerin aksine sorunlar daha da derinleşti. Faşist çetelerin saldırıları artarak devam ediyor. İşçilere, öğretmenlere, memurlara, teknik elemanlara karşı sürdürülen baskılar, yaralama ve öldürme olayları had safhaya ulaştı. Hergün günlük gazetelerin birinci sayfalarını faşist çetelerin işlediği cinayet haberleri dolduruyor.

Irkçı, şoven, milliyetçi baskılar, özellikle Doğu Anadolu bölgesinde yaşayan emekçi kitleleri kıskaç altında tutmaya çalışıyor. Hükümet, faşist saldırılar karşısında her geçen gün biraz daha sağa kayıyor. Faşizmle mücadele bir yana, faşizmi besleyen uluslararası tekellere, işbirlikçi burjuvaziye ödünler veriliyor. Tekellerin kâr amaçları doğrultusunda "toplumsal anlaşmalar" imzalanıyor.

Hayat pahalılığı hızla yükseliyor. Emekçi yığınlarla birlikte biz öğretmenler hergün biraz daha eziliyoruz. Bir avuç sermayedara faizsiz kredi kaynağı biçimine dönüştürülen MEYAK kesintileri sürdürülüyor. Yönetimleri kısmen demokratikleştirilen Eğitim Enstitüleri faşistlerin hedefi olmaya devam ediyor. Ve bu okulların büyük çoğunluğu açılanuyor. Eğitimi, öğretimlerini sürdürebilenlerin yöneticileri, öğretmenleri çeşitli gerekçelerle görevlerinden alınıyor. "Can güvenliği, öğrenim özgürlüğü" sloganları havada kalıyor.

Türkiye'nin her köşesinde demokrasiden yana güçler büyük bir bunalım ve suskunluğa itilmek isteniyor. Çok ilin valisi, emniyet görevlileri faşist çetelere göz yummaya devam ediyor.

Kısacası; faşizm her geçen gün yeni ivmeler kazanarak tırmanışmı sürdürüyor.

Tüm bu olup bitenler karşısında, faşizme karşı sürdürülen mücadelede, demokrasi mücadelesinde önemli yeri olan DİSK ve TÖB-DER gibi demokratik kitle örgütleri büyük bir suskunluk içerisinde. TÖB-DER'in 4. Olağan Genel Kurulu bu koşullarda yapılıyor. Bu kongre, gerek Türkiye'de verilmekte olan bağımsızlık demokrasi mücadelesi açısından gerekse TÖB-DER'in doğru mücadele eksenine oturtulması açısından büyük bir önem taşıyor.

Demokratik kitle örgütlerinin demokrasi mücadelesindeki etkinliklerini artırabilmesi için, doğru yönlendirilmeleri gerekir. Doğru yönlendirmenin iki koşulundan biri, demokrasi mücadelesini doğru kavramaya bağlıdır. Sosyalist mücadeleye karşı tavır alınarak demokrasi mücadelesi başarılı biçimde sürdürülemez. Sosyalistler, her türlü demokratik hareketi sosyalist mücadelenin ayrılmaz bir parçası olarak görürler ve kabul ederler. Söylenenlerden, TÖB-DER gibi demokratik kitle örgütleriile sosyalist mücadele verilecek anlamı çıkarılmamalıdır. Bu bir perspektif sorunudur. Perspektifi doğru saptayıp mücadeleyi o eksene oturtmak ayrı şeydir, hangi nitelikteki örgütlerle hangi hedeflere varılacağını bilmek ayrı şeydir.

İkincisi; demokratik kitle örgütleri en geniş kitleyi demokrasi mücadelesine çekmek zorundadır. Faşizme karşı emperyalizme karşı kitlesel tepkiyi örgütlemek ve yönlendirmek görevi ile karşı karşıyadır. En geniş kitlelerin faşizme karşı birliğini örmenin yolu, o kitlenin en somut en acil taleplerinden hareket etmekle mümkündür. Bugün faşist tehlikenin bertaraf edilmesi kitlelerin acil talepleri arasında yer almaktadır.

TÖB-DER'in 4. Olağan Genel Kurulu'nun bu mücadeleyi eksen alarak içe dönük, dar grupçu mücadele yerine, dışa karşı mücadeleyi hedefleyen olumlu çözümlemeler getireceği inancındayız.

* Demokratik kitle örgütleri bugün de bir dar boğaza ve tıkarukluğa sürüklenmektedir. Sizce bu tıkanıklığın kaynakları nelerdir?

● İçerisinde yaşadığınız koşulları başlangıçta kısaca açmaya çalıştım. Ağır koşulların üstesinden gelebilmek, hızla tırmanan faşizme geçit vermemek örgütlü mücadele ile mümkündür. Çalışan yığınlar ortak sınıf çıkarları ekseni etrafında, ekonomik demokratik çıkarlarını korumak ve geliştirmek amacıyla demokratik kitle örgütlerinde örgütlenirler. Demokratik kitle örgütlerinin başta gelen görevlerinden biri de demokrasi mücadelesinde yer almak ve en geniş yığınları bu mücadeleye çekmektir. Ne var ki, özellikle son yıllarda demokratik kitle örgütleri bu işlevlerini yeterince yerine getiremiyorlar. İç mücadelenin öne çıkardığı darboğazm ve tıkanıklığın içerisinde bocalıyorlar.

Bu tıkanıklığm kaynağı ikili. Birisi dış etkiler. Egemen güçlerin demokratik kitle örgütlerine dıştan yöneltükleri ince, hesaplı ve planlı saldırılar. Ve provokasyonlar. İkincisi ise örgüt içi etkenler. Örgüt için etkenlerin başında karşı devrimciözü açığa çıknuş Maoculuğun yarattığı tahribatlar geliyor. Temelde egemen güçlerin demokratik kitle örgütlerine saldırıları ile Maocuların saldırıları, yöntemleri farklı da olsa bir noktada çakışmaktadır. Her iki kesimin ince planlı saldırılarına karşı ideolojik uyanıklık içerisinde olmak, oyunları önceden görmek ve bu oyunları ters yüz etmek başta sosyalistler olmak üzere tüm ilericilerin ve tutarlı demokratların görevidir.

Yine demokratik kitle örgütlerini tıkanıklığa iten iç etkenlerden biri de değişik biçimlerde ortaya çıkan sapmalardır. Demokratik kitle örgütlerini salt ekonomik demokratik mücadelenin aracı haline getirmekisteyen sağ sapma ile, ekonomik, demokratik, politik mücadele bütünlüğünü gözardı edip demokratik kitle örgütlerini sadece politik mücadele aracı haline getirmek isteyen sol sapmadır.

Her iki sapma ayrı özelliklere sahip olmakla birlikte demokratik kitle örgütlerinin mücadelesini tıkamakta birleşirler.

Bu kalın çerçeve içerisinde TÖB-DER özeline indiğimizde daha karınaşık bir yapı ile karşılaşıyoruz. TÖB-DER geniş bir tabanı kucaklıyor. Üyeleri ülke düzeyine yayılnuş. Örgütlenme mücadelesi ve geleneği köklü. Bu özelliklerinden dolayı, henüz adı dahi belirlenmemiş "politik çizgiler" TÖB-DER içerisinde kendilerine taban aramaya kalkıyor. "TÖB-DER'i ele geçirirsem Türkiye'deki hareketi ben götürürüm" mantığı örgüt içi mücadeleyi öne çıkarıyor. Böylesi yaklaşımlar giderek TÖB-DER'i ideolojik mücadelenin "tek aracı" konumuna sürüklüyor. Sonuçta daha değişik hastalıklar ortaya çıkıyor. Bu hastalıklardan ilk ikisi dar grupçuluk ve tasfiyecilik.

Dar grupçuluk; kitle örgütlerinin yönetimini ele geçirmeyi veya yönetimi kaybetmemeyi giderek tek amaç haline getiriyor. Bu amacın gerçekleştirilmesi pahasına her türlü yalan, iftira kampanyaları sürdürülüyor. Delege hesapları naylon şubelerin oluşturulmasına kadar uzatılıyor. Bu ve benzeri yanlış yaklaşımlar kitle örgütlerinde tahribatlar açmaktan ve işlevini tıkamaktan öte hiç bir sonuç vermiyor.

* O halde bu sorunların üstesinden nasıl gelinebilir?

● Sorunların çözümü, sorunların kaynağını doğru saptamaktan geçiyor. Bilimsel sosyalizmin kitle örgütlerini nasıl değerlendirdiğini bilmeden kitle örgütlerindeki hertürlü yanlış ve sapmayı açığa çıkarmak, bu yanlışların ve sapmaların üstesinden gelmek zorlaşacaktır.

Yukarıda değindiğim bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mucadelesinde kullanılan aracın önce özelliklerini ve yapısını bilmek gerekmektedir. Örneğin demokratik kitle örgütlerinin yöneticileri, örgütlerinin kitleselliğini umursamaz tavırlara düşerse, yapısının demokratikliğini bozarsa, kitlenin en somut en acil sorunlarından hareketle bu sorunların politik mücadele ile içiçeliğini gözardı ederse, amaç olarak demokratik kitle örgütlerine siyasi parti işlevini yüklerse, bu örgütler istense bile tıkanıklıktan kurtarılamaz.

TÖB-DER'in 4. Olağan Genel Kurulunda dar grupçu hesapların, tasfiyeciliğin, kariyerizmin, makyavelizmin üzerine ilkeli ve tutarlı bir tavırla gidilmelidir. Belirli siyasi çizgilerin, seçim alma, yönetime gelme, yönetimde kalma hesapları ile her tarafa çamur atma ve iftira kampanyalarma girme mantık ve yaklaşımları mutlaka teşhir edilip bir daha örgütümüzün yapısında yeşeremiyecek biçimde mahkum edilmelidir. TÖB-DER'in ekonomik olanaklarını, hovardaca tüketerek örgütümüzü bu yönüyle de güçsüzleştirenlerden hesap sorulmalıdır.

* Bu sorunların ışığında 4. Olağan Genel Kurulda demokrat, ilerici ve sosyalist öğretmenlere düşen görevler nelerdir?

● TÖS'ün kuruluşundan bu yana örgütümüzün genel kurullarına katıldım. Bu genel kurulların hemen tümünde yönetime talip gruplar olmuştur. Eleştiriler ve özeleştiriler yapılmuştır. Bu genel kurulların her biri demokratik öğretmen hareketine yeni ufuklar açmıştır. Bağımsızlık demokrasi mücadelesinde doğru hedeflerin saptanması, doğru görüşlerin gelişip güçlenmesine katkıda bulunmuştur. İleriye yönelik gelişme sürecinde, sosyalistlerin ve tutarlı demokratların tavrı belirleyici ve yönlendirici olmuştur.

Örgütümüzün içerisinde bulunduğu bugünkü darboğaz ve tıkanıklıkları aşmada yine en büyük görev ve sorumluluk sosyaliatlere ve tutarlı demokratlara düşmektedir. Özellikle Demokrasi İçin Birlik grubunun delegeleri bu görev ve sorumluluk bilinciyle davranacak ve TÖB-DER'in 4. Olağan Genel Kuruluna katılacaklardır.

Bu kongrede birtakım gruplar özellikle de örgüt yöneticileri, yaptıkları yanlışların, açtıkları tahribatların hesabını vermekten kaçabilmek için, mücadeleyi birtakım serap hedeflere çekmek isteyebilirler. Bu amaçla Kongre öncesi ve Kongre sırası bir takım tahriklere girebilirler. 2 Ağustos tarihli Genel Merkez yayım organı ve peşpeşe çıkarılan birtakım broşürler (Genel Merkez yanlısı) bu tahrikçiliğin ön adımları sayılabilir.

Hangi gruba mensup olursa olsun delege arkadaşlarımızın bu tahriklere kapılmaması gerekir. Mücadeleyi özellikle çekilen alanda sertleştirmeye kalkışmak, örgütümüz TÖB-DER'de burjuvazinin rahatlıkla sızabileceği gedikler açabilir. Bu gediklerin onarımı hem güçleşebilir, hem de demokrasi güçlerine pahalıya mal olur.

Sosyalistlere tutarlı demokratlara düşen görevlerden biri de örgütümüzü doğru yönlendirebilecek tutarlı, ilkeli bir kadronun yönetime gelmesini sağlamaya çalışmak olmalıdır.

Bunun için, dar grupçuluğu öne çıkarmayan, birtakım peşin dayatmalara düşmeyen, ilkeli, kalıcı en geniş öğretmen tabanını kucaklayan, Maocu ve bireysel teröristlerin dışında kalan gruplarla BİRLİK oluşturmaya çalışacağız.

Konuya ilişkin her türlü esnekliği göstererek, öğretmen tabanının özlemleri doğrultuaunda BİRLİK'in oluşturulmasında üzerimize düşen görevleri, sosyalist sorumluluğumuza uygun olarak yerine getireceğiz.

Birlik çağrılarında, ilkesiz yaklaşımların üzerine gideceğiz. Faydacı, günübirlik tavır değiştirenleri gerekirse teşhir edeceğiz. Sadece yönetime gelmek için yapılmak istenen birliğe evet demeyeceğiz. TÖB-DER'i hağımsızlık demokrasi mücadelesinde en etkin kılabilecek anlayışların yönetime gelmesi temel ilkesinden ödün vermeyeceğiz.

Örgütlü öğretmen mücadelesi her geçen gün tortularını atarak, tıkanıklıklarını aşarak, bilimsel sosyalizmin kılavuzluğunda yeni mevziler kazanacaktır.

Bu doğrultudaki TÖB-DER'in 4. Olağan Genel Kuruluna başarılar.